РЕГИОНАЛНА ПРОГРАМА

ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНИТЕ РАЗЛОГ, БАНСКО, БЕЛИЦА И ЯКОРУДА 2016 – 2020 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Съдържание		1
Списък на използваните съкращения		2
I.	Въведение	3
II.	Основни изводи от анализа на състоянието и прогнозите за бъдещо развитие в управлението на отпадъците	9
Основни изводи от анализ на действащите нормативни и програмни документи в контекста на правата и задълженията на общините по управление на отпадъците за нормативната уредба		9
Основни изводи от анализ на отпадъците		10
Основни изводи от анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците		16
Основни изводи от анализ на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване		18
Основни изводи от анализ на организацията за управление на отпадъците в регионалните съоръжения; финансиране и определяне на цени за услугите по управление на отпадъците в РСО		19
Основни изводи от анализ на институционалния капацитет		20
Основни изводи от анализ на информирането на обществеността по въпросите на регионалната система за управление на отпадъците		21
III.	SWOT анализ	23
IV.	Цели и приоритети	25
V.	План за действие с подпрограми и мерки за постигането на заложените цели	28
Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци		34
Подпрограма за постигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло		42
Подпрограма за постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците		49
Подпрограма за прилагане изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от строителство и разрушаване		55
Подпрограма за изпълнение задълженията с оглед изграждане на системите за разделно събиране на масово разпространени отпадъци		61
Подпрограма за подобряване на управлението на утайките от ГПСОВ на територията на РСО Разлог		68
Подпрограма за предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци		72
Подпрограма за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на РСО за управление на отпадъците		78
Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците		83
VI.	Координация с други планове и програми	87
VII.	Система за наблюдение, контрол и отчитане на изпълнението на Регионалната програма за управление на отпадъците на територията на общините Разлог, Банско, Белица и Якоруда за периода 2016-2020г.	88
ПРИЛОЖЕНИЯ		

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АУАН	Акт за установяване на административно нарушение
БО	Битови отпадъци
БрБО	Биоразградими отпадъци
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗОП	Закон за обществени поръчки
ЗМДТ	Закон за местни данъци и такси
ЗМСМА -	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
ИУГ	Излезли от употреба гуми
КР	Комплексно разрешително
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МБТ	Механо-биологично третиране
МРО	Масово разпространени отпадъци
НДНТ	Най-добри налични техники
НСИ	Национален статистически институт
НПУО	Национална програма за управление отпадъците
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
Ооп	Организация по оползотворяване
ОООО	Организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда”
ОСР	Отпадъци от строителство и разрушаване
ОУП	Общ устройствен план
ПО	Предотвратяване на отпадъците
ППОО	Програма за предотвратяване образуването на отпадъци
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадни води
ПУП	Подробен устройствен план
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РДО	Рамкова директива за отпадъците
РСО	Регионално сдружение на общините
РСУО	Регионална система за управление на отпадъците
ТБО	Твърди битови отпадъци
СМР	Строително-монтажни работи

I. ВЪВЕДЕНИЕ

РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ РЕГИОН РАЗЛОГ

През последните години с промените в законодателството, пред местните власти се откриха разнообразни възможности за сдружаване, преобладаващата част, от които имат дори задължителен характер. Така например, чл. 24, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО), изисква общините от един и същ регион, чиито граници се определят с Националния план за уравление на отпадъците (НПУО 2014-2020г.), да сформират сдружение, което да управлява отпадъците от общините на регионален принцип, чрез създаване на регионална система за управление на отпадъците.

Във връзка с изпълнението на разпоредбите на Закона за управление на отпадъците (ЗУО) на 05.11.2012г. е създадено **Регионално сдружение за управление на отпадъците - Регион Разлог.** Регионалното сдружение на общините (РСО) е юридическо лице със седалище Община Разлог, която е собственик на терена, върху който е изградена регионалната система за управление на отпадъците. Системата, състояща се от регионално депо и други съоръжения за третиране на отпадъци ще обслужва общините Разлог, Банско, Белица и Якоруда, включени в регион Разлог, съгласно НПУО. Основната цел на сдружението е изграждане на устойчива система за управление на отпадъците, която да осигурява необходимата инфраструктура за третиране, оползотворяване и екологосъобразното обезвреждане на битови в т. ч. биоразградими, опасни отпадъци от домакинствата и строителни отпадъци, генерирани на територията на региона.

Като водеща община в региона е определена Община Разлог, съгласно единодушно решение на Общото събрание на сдружението. Водещата община участва активно в процеса на учредяване на сдружението с другите общини от региона и създаване на междуобщинска структура за съвместна експлоатация на новото регионално депо; в подготовката на проекта за финансиране от ОПОС 2007-2013 и за изпълнението на дейностите по одобрения проект.

Регионалното депо за неопасни отпадъци е изградено на територията на Община Разлог в землището на с. Баня, местност „Кривосер“. С въвеждане на регионалната система за управление на отпадъците (РСУО) от 2017 г. дейностите по управление на отпадъците ще се решават на регионално ниво. Новата общинска политика за управление на отпадъците налага както координиране с регионалната система, така и активно участие в установяването и развитието на регионалната организация. Чрез създаване на РСО Разлог, четирите общини, участващи в него си поделят разходите по поддръжката, експлоатацията и мониторинг на съоръженията и вземат общи решения за бъдещото третиране на отпадъците си.

Териториалния обхват и границите на регион за управление на отпадъците Разлог, спрямо останалите общини в областта са представени на следващата фигура I-01.

Фигура I-01: Административна карта на Област Благоевград с означен обхват на регион за управление на отпадъците Разлог

ДЕМОГРАФСКИ И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА РСО

Общините, члетки на Регионалното сдружение Регион Разлог са разположени в района на най-високата котловина в Южна България – Разложката, намираща се на 865 м. надморска височина. Местоположението на общините попада в местността Предела, една от най-популярните планински курортни зони в България и мястото, където се срещат трите планини - Рила, Пирин и Родопите. Седловината, отделя Пирин от Рила и същевременно свързва селищата от Разложкото поле (Разлог, Банско, Добринище, Белица) с тези от поречието на река Струма (Симитли, Благоевград, Кресна).

Община Разлог е разположена в едноименната Разложка котловина, в Югозападна България, между планините Пирин, Рила и Родопи. Общината обхваща големи части от Националните паркове “Рила” и “Пирин”, чиято дивна природа изобилства от разнообразни биологични растителни и животински видове.

Общинската икономика е отраслова структура, в която добре развити са електрониката, дървопреработващата и мебелна промишленост, машиностроенето, строителството, хранително-вкусовата и шивашката промишленост, търговията и услугите. Структурата и динамиката на местната икономика са повлияни благоприятно от инвестиционната активност и привлечените чуждестранни инвестиции най-вече в мебелната и шивашката промишленост. Увеличава се делът на продукцията за външните пазари.

Общината е съставена от 8 населени места: гр.Разлог и 7 села. Град Разлог е исторически наложил се икономически и административен център на общината и в района на котловината. Тук са институциите, обслужващи и общините Банско, Белица и Якоруда - Районен съд, Районна прокуратура, РПУ, Дирекция "Бюро по труда", Районна болница и др.

Община Банско обхваща най-красивата част от величествената Пирин планина, част от Разложката котловина, от живописния пролом Момина клисура и от Дъбрашкия дял на Родопите. Природата е най-голямото богатство на Община Банско. В най-красивата част на Пирин планина е Национален парк „Пирин". Община Банско има 8 населени места: градове – Банско и Добринище и 6 села. От 1979 г. град Банско е обявен за уникално селище с международно значение за стопанския туризъм. Туристическият бизнес е най-динамичният и бързо-развиващ се отрасъл на икономиката на общината. Банско е най-оживеният център на зимните спортове в България и на летния рекреативен туризъм.

Община Белица е разположена живописно в североизточната част на Разложката котловина и Благоевградския район, по долината на р. Места, между южните склонове на източна Рила и северните склонове на Велийшко-Виденишкия дял на западните Родопи.
Особен интерес за туристите и гостите на Община Белица представлява и единственият в България и Източна Европа Природозащитен резерват за реадаптация на танцуващи мечки. Разположен в красивата местност „Андрианов чарк" /на 12 км от Белица/. Икономическият сектор на общината е доминиран от дърводобива и дървопреработването. Произвеждат се дървени строителни материали, мебели, хартия и хартиени изделия. Разкрити са и шивашки цехове. Потенциал за развитие имат селското стопанство с въвеждането на алтернативни култури, пчеларството, селският туризъм и хранително-вкусовата промишленост.

Община Якоруда заема най-североизточната част на Благоевградска област. Обхваща южните разклонения на Източна Рила, части от Велийшко-Виденишкия дял на Западните Родопи и долината на река Места. В състава ѝ влизат град Якоруда и 7 села –Релефът е преобладаващо планински и полупланински. Административен, стопански и културен център на общината е град Якоруда. Разположен е в южните склонове на Рила /890 м надморска височина/, по двата бряга на река Места.

Близостта до курортите Банско и Велинград е възможност за развитие на интегриран регионален туристически продукт. Община Якоруда работи активно за превръщането на района в съвременен туристически център и съвместно с Община Белица подготвя проект „Семково – Андрианов чарк – Трещеник – Нехтеница – исторически царски път –минало, настояще, бъдеще."

В разглежданите общини отрасълът дърводобивната и дървообработваща промишленост е силноразвит на базата на горските ресурси в планинските части от територията им. Района разполага с малък процент обработваеми земи, като основната част от тях са с големи наклони и с напреднал ерозионен процес, което затруднява тяхната експлоатация и ограничава продуктивността им. Тези неблагоприятни условия за развитието на растениевъдството продължително време определят водещото място на животновъдството в района.

Общините в Реион Разлог за управление на отпадъците, попадат в административно – териториална единица Област Благоевград. Границите им се разпростират на площ от 1569,324 км^2, което представлява 24,3% от площта на Област Благоевград.

Таблица I-01:Териториален обхват на общините в регион за управление на отпадъците Разлог

Община	**Разлог**	**Банско**	**Белица**	**Якоруда**	**РСО – регион Разлог**
Площ, км^2	440,314	496,21	293,5	339,3	1569,324

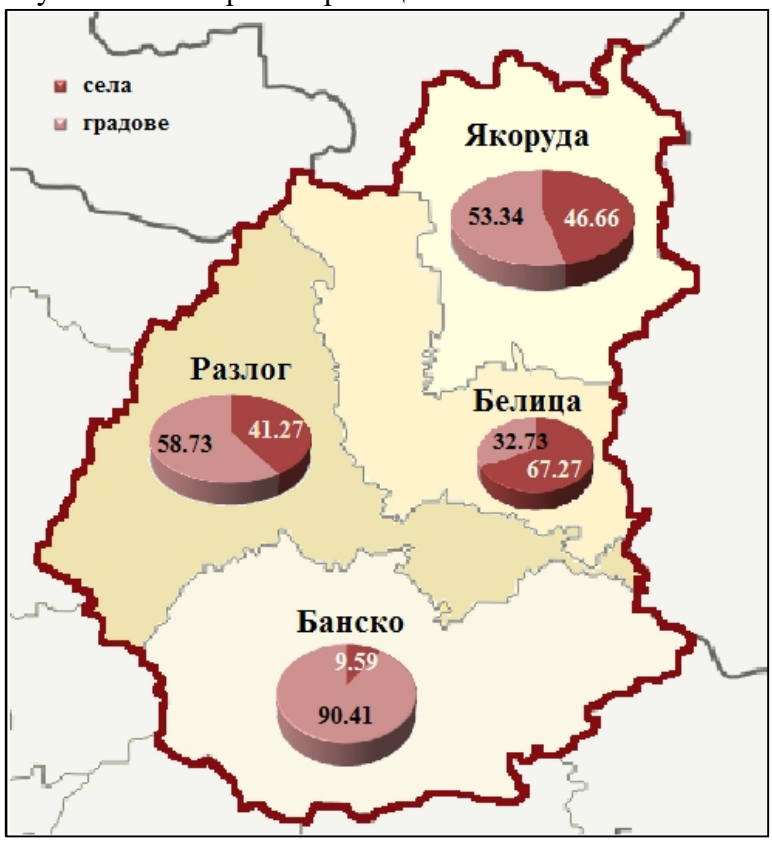
В следващата таблица е представен средногодишният брой на населението за периода 2011 -2015 г. Изнесените данни са от информацията публикуваната от НСИ за броя на населението в общините за последните пет години.

Таблица I-02: Средногодишен брой на населението по общини за периода 2011-2015 г.

Община	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**
Разлог	20535	20363	20222	20065	19846
Банско	13014	12912	12854	12784	12821
Белица	9911	9834	9762	9706	9617
Якоруда	10672	10581	10495	10386	10224
Общо Регион Разлог	**54132**	**53690**	**53333**	**52941**	**52508**

Видно от данните в таблицата е постепенното намаляване на населението на разглежданите общини през годините. Такава е и демографската картина на Област Благоевград. Изчисленията показват, че за разглежданите години, общо населението в региона е намаляло с 1624 души или с 3,0 %. Данните отчитат също, че средно населението намалява с около 325 души на година, като средногодишния темп на намаляване е 0.41%.

На следващата фигура е показано процентното разпределение на населението в урбанизираните територии в разглежданите общини. Използваните данни са към 31.12.2015г., публикувани на интернет страницата на НСИ.

Фигура I-02: Процентно разпределение на населението в урбанизираните територии, обслужвани от Регионалната система за управление на отпадъците – Регион Разлог

Видно е, че най – голям е процентът на градското население в Община Банско, където 90,41% от населението на общината, обитават гр.Добринище и общинския център – гр.Банско. Различно е положението в Община Белица. Там населението е съсредоточено в малките населени места (11 села), което определя и двойно по – високата стойност спрямо градското население в единствения в общината гр.Белица.

НОРМАТИВНО ОСНОВАНИЕ ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ПРОГРАМАТА

Регионалната програма за управление на отпадъците на общините Разлог, Банско, Белица и Якоруда с период на действие 2016 – 2020г (РПУО) е разработена на основание чл. 79 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и чл.52, ал.6 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО).

Програмата е изготвена в съответствие със Заповед № РД-211/ 31.03.2015 г. на Министъра на околната среда и водите за утвърждаване на „Методически указания за разработване на общински и методически указания за разработване на регионални програми за управление на отпадъците за периода 2015-2020 г.“ Тя се базира на законодателството по управление на отпадъците – четвърти Национален план за управление на отпадъците 2014-2020г., и Националната програма за предотвратяване на отпадъците, неразделна част от Плана, приети с Решение №831 на Министерския съвет от 22.12.2014г. Планът и отделните програми към него подпомагат централните и местните власти за концентрация на ограничените ресурси към приоритетни за финансиране проекти в сферата на управление на отпадъците от национални и европейски източници на финансиране.

ВРЕМЕВИ ХОРИЗОНТ НА ПРОГРАМАТА

Съгласно изискванията на чл.52, ал.3, т.1 от ЗУО настоящата Регионална програма се разработва и приема за период 2016-2020г., който следва да съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците.

Регионалната програма е инструмент, чрез който се очертава бъдещата рамка за управлението на отпадъците на регионално ниво. Чрез нея се актуализира и надгражда създадената вече от общините в региона интегрирана рамка за намаляване на вредните въздействия на отпадъците върху околната среда, подобряване на ефективността на използване на ресурсите и увеличаване отговорностите на замърсителите. Основното предназначение на РПУО е да осигури практически инструмент за общините в региона, който предвижда потребностите от бъдещи инвестиции за третиране на отпадъци на регионален принцип и финансовите изисквания към реализацията им.

Програмата е отворен документ, който може да бъде допълван при следните обстоятелства:

- промяна на нормативната уредба
- промяна на фактическата обстановка - изменения на целите и приоритетите
- по препоръка на компетентните органи
- при конкретизация на инвестиционните проекти
- при изтичане на периода ѝ, което дава възможност за вземане на навременни и адекватни мерки при изпълнение на политиката, свързана с управлението на отпадъците.

ОТПАДЪЦИ В ОБХВАТА НА РЕГИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ (РПУО)

РПУО включва в обхвата си отпадъците, които са в приложното поле на ЗУО и в същото време управлението им е от компетенциите на общинските власти:

- ✓ битови отпадъци;

- ✓ строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
- ✓ производствени отпадъци – утайки от ПСОВ;
- ✓ опасни отпадъци от домакинствата.

СЪДЪРЖАНИЕ И ПОДХОД ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОГРАМАТА

Регионалната програма обхваща управлението на отпадъците на общините Разлог, Банско, Белица и Якоруда. Обект на програмата е териториалния обхват на регионалната система за управление на отпадъците на регион Разлог, като са определени и идентифицирани, и услугите, включени в нея. Разгледани са правомощията и задълженията на Регионалното сдружение и на кметовете на общините, участващи в него, които произтичат от Закона за управление на отпадъците (ЗУО).

В РПУО се включват мерки за предотвратяване образуването на отпадъците, събирането, транспортирането, третирането, оползотворяването и обезвреждането на различните потоци отпадъци, образувани от жизнената дейност на гражданите, както и от административни, търговски, промишлени и други източници на териториите на общините.

Разработването на целите на Регионалната програма за управление на отпадъците (РПУО) на общините Разлог, Банско, Белица и Якоруда и мерките за тяхното постигане се осъществи на основата на изготвените анализи на съществуващото състояние по управление на отпадъците в региона и основните изводи и препоръките в анализите за подобряване на системите за управление на отпадъците. Анализите са представени в Приложение към Регионалната програма.

При разработването ѝ е спазена йерархията за третиране на отпадъците, изградена съгласно изискванията на Европейският съюз, а именно:

1. Предотвратяване образуването на отпадъците;
2. Подготовка за повторна употреба;
3. Рециклиране;
4. Друго оползотворяване (оползотворяване за получаване на енергия);
5. Обезвреждане.

Към програмата за управление на отпадъците в регион Разлог е разработена и подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци (ППОО) в съответствие с НПУО 2014-2020г.

Програмата представя в дългосрочен план достигането на Националните цели за рециклиране на отпадъците, както и намаляване количеството на депонираните отпадъци на депата за отпадъци. Тя е инструмент, чрез който се цели достигането на екологосъобразно третиране на отпадъците и чрез която оползотворяването и рециклирането на образуваните отпадъци са основен принцип в изграждането на политиката по управление на отпадъците. Изпълнението на програмата допринася за подобряване на управлението на отпадъците на територията на региона, изпълнение и на регионалните цели за рециклиране на отпадъците, както и намаляване количеството на депонираните отпадъци.

ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНОСТТА

Програмата се разработва в консултации със заинтересованите страни от общината и задължително предвижда мерки за информиране относно хода на изпълнението ѝ. С цел осигуряване на обществен достъп и в съответствие с изискванията на чл. 52, ал.7 от ЗУО Регионалната програмата се публикува на интернет страниците на общините в региона.

ОРГАНИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЕНИЕ

Регионалната програма се приема от Общото събрание на Регионалното сдружение , който контролира изпълнението ѝ. Председателят организира изготвянето на ежегоден отчет за изпълнение на програмата, чиято цел е да се проследи напредъкът при изпълнението ѝ.

II.ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО И ПРОГНОЗИТЕ ЗА БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗ НА ДЕЙСТВАЩИТЕ НОРМАТИВНИ И ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ В КОНТЕКСТА НА ПРАВАТА И ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА ОБЩИНИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Националната правна рамка е построена в цялост и съдържа конкретни разпоредби, адресиращи обхвата, правата и задълженията на местните власти по отношение на управление на отпадъците, в т.ч. ангажиментите за поетапно увеличаване на количествата отпадъци, които се рециклират и оползотворяват, и намаляване на депонираните отпадъци. Поставят се високи и конкретни изисквания към местните власти относно подобряване на йерархията на управление на потоците отпадъцте. Несправянето с тези задължения води до сериозни финансови последици за общините и съответно – за населението и бизнеса.

Изводите, които могат да се направят от този анализ са, че Регионалното сдружение за отпадъците Разлог/общините своевременно съумяват да прилагат законодателството на регионално/местно ниво и да изпълняват вменените им задължения в подзаконовата нормативна уредба, а именно:

- ✓ Създадено е Регионално сдружение за отпадъците Регион Разлог, съгласно чл.26, ал.1 от ЗУО. Изградена е регионална система за управление на отпадъците, обслужваща общините Разлог, Банско, Белица и Якоруда. Определени са целите и насоките на Регионално сдружение за отпадъците Разлог за изпълнение на законодателството;
- ✓ Регионалното сдружение Регион Разлог е предприело мерки за поетапно изпълнение на целите и приоритетите за третиране на отпадъците на територията на общините;
- ✓ Разработена и приета е Регионална инвестиционна програма за управление на отпадъците за Регион Разлог с период 2012-2042г.;
- ✓ Общините, включени в Регион Разлог разработват обща програма за управление на отпадъците, съгласно чл.52, ал.6 от ЗУО, в съответствие със структурата, целите и предвижданията на НПУО 2014-2020г.;
- ✓ Общините в Регион Разлог провеждат политика в областта на управлението на отпадъците на основата на разработени, ясни и детайлни стратегически програмни документи, одобрени от общинските съвети;
- ✓ Всички общини, членки на РСО – Регион Разлог имат приета наредба за управление на отадъците. Наредбите на общините Разлог, Банско и Белица са разработени, съгласно изискванията на действащата в страната национална нормативна уредба, като ясно детайлизират правата и задълженията на общинската администрация, физическите и юридическите лица, учрежденията и организациите, при чиято дейност се образуват и генерират отпадъци. Поставени са задължения и забрани свързани с управлението на отпадъците на територията на съответните общини;
- ✓ Наредба №4 за поддържане и опазване на чистотата чрез екологосъобразното управление на отпадъците на територията на Община Якоруда е непълна и не покрива минималните изисквания на основният законодателен инструмент в областта на управлението на отпадъците в България, тъй като е приета на основание и в съответствие с чл. 18, ал.1 и чл.66, ал.1,т.2 от Закона за ограничаване вредното въздействие на отпадъците върху околната среда (ЗОВВООС), отменен през 2003 г. Необходимо е разработване на

нова Наредба, която да е в съответствие с приетия през 2012г. Закон за управление на отпадъците (ЗУО);

✓ Изготвят се периодични отчети за изпълнение на програмните документи, които е препоръчително да се публикуват на интернет страницата на съответната община;

✓ Общините осигуряват финансов ресурс за извършването на дейностите по управление на отпадъците на териториите им, както и за внасянето на отчисленията за депониране на отпадъците;

✓ Сключени са и се поддържат договори с организации за управлението на различни видове масово разпространени отпадъци;

✓ Като инвестиционна мярка в Програмата за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло, която е една от деветте програми, които са неразделна част от Националния план за управление на отпадъците е изграждането на общински площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата и други генератори на битови отпадъци. Тази мярка подпомага разделното събиране, рециклиране и безопасно третиране на битовите отпадъци от домакинствата, като например: едрогабаритни отпадъци от бита, от ремонтната дейност на домакинствата и други видове битови отпадъци. Съгласно чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО, общините са задължени да осигурят такива площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места. В границите на новоизграденото Регионално депо в землището на с. Баня, Община Разлог е предвидено изграждане на площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, като се спазват изискванията на подзаконовата нормативна уредба при определяне на площадки за третиране и/или третиране на отпадъци. Предвижданията са на площадката да се приемат едрогабаритни отпадъци.

ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗ НА ОТПАДЪЦИТЕ

В анализа на отпадъците са изследвани основните тенденции и данни по отношение на образуването и методите на третиране на отпадъците, като са направени констатации във връзка с поставените цели в националното законодателство по управление на отпадъците. На основата на анализите са направени следните изводи и препоръки:

Битови отпадъци:

✓ През последните две години от наблюдавания период се констатира намаляване на общото количество събрани смесени битови отпадъци в Регион Разлог. От 2009г. четирите общини членки на Регионалното сдружение извозват събраните битови отпадъци чрез системите си за организирано сметосъбиране и сметоизвозване на депо за неопасни отпадъци в м. „Седръч“, Община Разлог;

✓ След въвеждане в експлоатация на регионалната система за управление на отпадъците за региона, отчитането на постъпващите за третиране в регионалната система отпадъци, ще се извършва чрез измерване на електронна везна, с което ще се избегне субективизмът при отчитане количествата на отпадъците;

✓ В общините от Регион Разлог е организирана система за събиране на битовите отпадъци, на която се извършва ежегодната оптимизация. Извън системата за сметосъбиране и сметоизвозване са две населени места в Община Белица. В останалите общини делът на обслужваното население е 100%;

✓ Нормата на натрупване на битовите отпадъци в общините от региона е под средната за страната (442 кг/жит/год.). Сравнително близки по стойности са нормите на Община Разлог (239 кг/жит/год.) и Община Банско (265 кг/жит/год.), спрямо средната норма на натрупване (268.6 кг/жит/год), изчислена на база, нормите на натрупване, препоръчвани от Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите

отпадъци (утвърдена със Заповед № РД-744/ 29.09.2012 г.) и диференцирани за различни населени места. Приравнени към нея нормите на общините Белица (191 кг/жит/год.) и Якоруда (108 кг/жит/год.) отново са под изчислената, съответно с 27,92% и 59,24%;

✓ Съгласно чл.8, ал.3 на Наредба за разделно събиране на биоотпадъците и третиране на биоразградимите отпадъци (Обн. ДВ, бр.11 от 31.01.2017г.), кметовете на общините във всеки от регионите, определени с НПУО извършват на всеки 5 години морфологичен анализ на състава и количеството на битовите отпадъци, образувани на територията на съответната община, съгласно методика, утвърдена със заповед на министъра на околната среда и водите. Община Белица е изготвила морфологичен анализ на състава и количеството на битовите отпадъци, генерирани на територията ѝ. В етап на изготвяне е морфологичния състав на отпадъците в Община Банско. Необходимо е и останалите общини в региона – Разлог и Якоруда да предприемат действия относно посоченото по-горе изискване, което има важно значение за прецизиране на количествата и изпълнението на целите за разделно събиране, рециклиране и намаляване на количествата депонирани отпадъци;

✓ Препоръчително е проучване и съставяне на пълен списък от общините на обектите в по-големите населени места, които генерират големи количества хранителни биоотпадъци, както и на зелените площи в населените места и кварталите, от които се генерират по-големи количества зелени отпадъци;

✓ Съгласно изискванията към системите за разделно събиране на биоотпадъци по Приложение 1 към Наредба за разделно събиране на биоотпадъците и третиране на биоразградимите отпадъци, приета с Постановление №20 на Министерски съвет от 25.01.2017г. (ДВ, бр.11 от 31.01.2017г.), биоотпадъците трябва да се събират разделно при източника на образуване, като общината трябва да осигури съдове за многократно ползване, отговарящи на изискванията по чл.6, ал.2 и ал.3 от Наредбата;

✓ В общините от региона има възможности за създаване на системи за домашно компостиране, които се препоръчват за по-малките населени места, попадащи в райони тип В до 3000 жители, съгласно представеното райониране в Националния стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране (2010-2020);

✓ Общините трябва да насърчават жителите, които имат градини към домашно компостиране чрез кампании за запознаване на населението, с цел постепенно разширяване на домашното компостиране;

✓ Целите за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници (чл.31, ал.1, т.1 от ЗУО) се изпълняват съвместно от всички общини в региона, в съответствие с решението по разпределението на задълженията между отделните общини за изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, съгласно чл. 26, ал. 1, т. 6 от ЗУО. Към момента на изготвяне на Регионалната програма липсва разпределение на задълженията между отделните общини, което е задължение на общото събрание на регионалното сдружение на общините за управление на отпадъците за Регион Разлог;

✓ За постигане изискванията на чл.31, ал.1 от ЗУО е необходимо изграждане на сепарираща инсталация за общият битов отпадък постъпващ на РДНО – Разлог;

✓ Делът на оползотворените битови отпадъци за Регион Разлог ще се увеличи след въвеждане в експлоатация на инсталацията за компостиране и изграждане на сепарираща инсталация на регионалното депо, и при достигането на капацитета на съоръженията;

✓ Тенденция към намаляване се отчита при обобщаване на количествата разделно събирани отпадъци от опаковки. Общият спад може да бъде характеризиран с увеличената изкупна цена на рециклируемите суровини, липса на интерес от страна на организациите към общини с по-малко жители, липса на интерес в населението, породено от слаба информираност и слаба мотивация;

✓ Необходимо е публикуване на интернет страниците на общините и широко оповестяване на точните местонахождения на площадките за разделно събиране на отпадъците от хартия, метал, пластмаса и стъкло от административни, стопански, търговски и други обекти и пунктовете за предаване на вторични суровини, както и информация за отпадъците и количествата, които могат да се оставят на тези площадки;

✓ Предприети са мерки за достигане на заложените в Закона за управление на отпадъците и подзаконовите актове цели на регионално ниво;

Анализът на състоянието показва, че за изпълнение на нормативните цели за подготовка за рециклиране на отпадъчните материали хартия, пластмаси, стъкло и метал, и биоразградими отпадъци, Регионалното сдружение за отпадъци Разлог, трябва да осигури инфраструктура за следните годишни количества:

Таблица II-01 – Количествени индикатори за постигане на нормативните цели към 2020 година.

	Количество т/г
Общо образувани битови отпадъци към 2020 г.	**10578.58**
Общо съдържащи се рециклируеми компоненти, в т.ч.:	**3258.73**
• Хартия и картон	1294.29
• Пластмаса	1238.22
• Стъкло	532.37
• Метал	193.85
Постигане на целите за подготовка за повторна употреба и рециклиране: най – малко 50% от общото им тегло	**1629.36**
Общо съдържащи се биоотпадъци, в т.ч.:	**4869.85**
• Зелени и градински отпадъци	3028.12
• Хранителни	1841.73
Изпълнение на национална цел за ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35% от общото им количество през 1995 г.	
Допустимо количество биоразградими отпадъци за депониране	109 кг/ж/год.

✓ Наблюдаваните тенденции показват, че Регионалното сдружение за отпадъци Разлог има капацитет да постигне заложените националните и общоевропейските количествени цели цели за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци, основно чрез изградените и предвидени за изграждане съоръжения и инфраструктура в рамките на РСУО Разлог.

Утайки от ПСОВ

На територията на общините Разлог, Банско, Белица и Якоруда до края на 2015г. дейности по пречистване на отпадъчни води е извършвано единствено в действащата градска пречиствателна станция (ГПСОВ) гр. Разлог. Обектът е изграден през 2008г. в изпълнение на проект по Програма ФАР BG 2002/000-624-03 „Строителство на градска пречиствателна станция за отпадни води в Разлог", съгласно финансов меморандум № 2002/000-624 ФАР ТГС между България и Гърция, подписан между правителството на Република България и Европейската комисия. ГПСОВ Разлог е с капацитет 18 834 ЕЖ. Технологичната схема на ГПСОВ включва механично и биологично пречистване с удължена аерация и третиране на утайките. ГПСОВ се експлоатира от „ВиК" ЕООД гр. Благоевград. Експлоатационното дружество извършва собствен мониторинг на отпадъчните води. Съгласно Регионален генерален план за обособена територия на „ВиК" ЕООД – гр. Благоевград, утайките от ПСОВ гр. Разлог са годни и за оползотворяване в земеделието и за депониране на депа за неопасни отпадъци. До този

момент част от стабилизираните и обезводнени утайки се транспортират веднъж годишно за депониране до съществуващо депо за ТБО Разлог в м. „Седърч“. Друга част от утайката се използва в земеделието.

По Оперативна програма „Околна среда” през 2015 г. се изпълнява проект „Рехабилитация на водоснабдителната и канализационната система на гр. Банско с изграждане на ПСОВ“, с капацитет 29 980 ЕЖ. Съгласно Общински план за развитие на Община Банско за периода 2014-2020г. е разработена и Проектна документация за „Изграждане на ПСОВ „Добринище”, реконструкция, модернизация и разширение на ВиК системи и съоръженията към тях на гр. Добринище”. Проектът предвижда строителство на нова пречиствателна станция за отпадъчни води с капацитет 8 635 еквивалент жители.

Нововъведени в експлоатация в края на 2015 г. са ПСОВ „Юруково“ – Община Якоруда и „ПСОВ с. Дагоново и с. Горно Краище“ – Община Белица с агломерации под 2000 ЕЖ, съответно с капацитет 1678 ЕЖ и 1980 ЕЖ. Пречиствателна станция за отпадъчни води „Юруково“, е разположена в ПИ №029014 и ПИ №029015, в землището на с. Юруково, извън границите на населеното място. Във връзка с изпълнението на Специфичната цел 3.2: Развитие на ВиК инфраструктурата в Община Якоруда, заложена в Общинския план за развитие на общината за периода 2014-2020 г., е разработен проект за „Изграждане на пречиствателна станция за отпадни води и реконструкция и разширяване на ВиК мрежата на територията на град Якоруда“. По проектни данни капацитета на ПСОВ е за 7719 ЕЖ.

„ПСОВ с. Дагоново и с. Горно Краище“ е изградена в м. „Валтата“, землището на с.Краище, Община Белица, в поземлен имот с идентификатор 39270.25.208. В Плана за действие за изпълнение на Общинската програма за околна среда 2015-2020г. се предвижда изграждане на ПСОВ в с. Бабяк, Община Белица. Съобразно бъдещите планове на общината е предвидено да бъде разположена в ПИ с идентификатор 02107.8.424 по КККР на село Бабяк – частна общинска собственост, извън строителните граници на населеното място. За периода 2016-2020г. е предвидено и възстановяване на ПСОВ за КК „Семково“.

В България, депонирането е най-често срещания метод за обезвреждане на утайките. Препоръчително е да се потърсят други алтернативни варианти за оползотворяване на утайките. Операторите на ПСОВ трябва да изберат начини за оползотворяване на утайките, с цел да се създадат предпоставки за намаляване на евентуалните рискове за околната среда и поетапно постигане на целите заложени в Национален стратегически план за управление на утайките от ГПСОВ на територията на Р България за периода 2014-2020г. (НСПУУ). Съгласно плана, операторите на ПСОВ изготвят план за управление на образуваните утайки, в които следва да се предвидят подходящите процеси за уплътняване, стабилизиране и обезводняване на утайките и методи за правилното им и ефикасно оползотворяване или обезвреждане. Необходимо е провеждането на периодичен мониторинг на параметрите, характеризиращи качеството на утайките и определящи годността им за определени начини за третиране или оползотворяване.

На база извършения анализ може да се заключи следното:

- ✓ Тенденциите са за увеличаване на количествата образувани утайки от ПСОВ, предвид новопредвидените за изграждане пречиствателни съоръжения на територията на проектния Регион Разлог;
- ✓ Поради факта, че „ПСОВ с. Дагоново и с. Горно Краище“, Община Белица и ПСОВ „Юруково“, Община Якоруда са в експлоатация от края на 2015г., към този момент няма данни за генерирани утайки от дейността на пречиствателните станции.

✓ Третирането на утайките от ГПСОВ представляват около половината от всички разходи за третиране и обезвреждане на отпадъчните води, което е причина за внимателно анализиране на бъдещите планове за третиране и обезвреждане на генерираните количества утайки;

✓ Въз основа на прогнозите за увеличение на генерираните утайки и стремеж за постигане на количествените цели на европейско/национално ниво в оползотворяването на утайките, е възможно „ВиК“ ЕООД гр.Благоевград, заедно с други съседни ВиК оператори внимателно да проучат и анализират възможностите за съвместно третиране на утайките в общи съоръжения и кандидатстване за европейско финансиране, с оглед решаване на въпросите с генерираните утайки. Общините като собственици на съоръженията трябва да участват активно в този процес. Въпросът за подобряване на йерархията за управление на утайките е много важен, като се има предвид трудността при намирането на терени за депа за отпадъци, негативните реакции на населението, както и фактът, че НПУО 2014-2020 г. предвижда след 2020 г. да се преустанови централно финансиране на проекти за депа за отпадъци;

✓ За изпълнение на целите по оползотворяване на утайките, заложени в НСПУУ, от изключителна важност е информираността на персонала, относно най - добрите налични техники на европейско и национално ниво, свързани с управлението на утайките. В тази връзка добро решение е изготвяне на програми за обучение, с цел надграждане на знания, свързани с нови технологии и мерки по третиране и оползотворяване на утайките, и идентифициране на възможности за финансиране.

Отпадъците от строителство и разрушаване (ОСР)

Третирането на строителните отпадъци е един нов и голям ангажимент, както към общините, като възложители на строително-монтажни работи, така и за физическите и юридически лица, извършващи дейности с такива отпадъци. Закона за управление на отпадъците (ЗУО), определя като задължение на общините да отговарят единствено за организиране на събирането, оползотворяването и обезвреждането на ОСР от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община. Общините имат ангажименти по отношение на строителните отпадъци и в случаите, когато те са възложители на строителни дейности или на дейности по разрушаване на сгради, включително принудително премахване на строежи, като са отговорни за изпълнението на целите за рециклиране на отпадъците от строителство и разрушаване, определени с Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали (приета с ПМС №277/05.11.2012 г., Обн., ДВ, бр. 89 от 13.11.2012 г., в сила от 13.11.2012 г.), както и за влагането на продукти от оползотворяване на строителните отпадъци в строежите и оползотворяване на СО в обратни насипи.

На територията на региона не е осигурена инфраструктура за отпадъците от строителство и разрушаване. Общините Разлог, Банско, Белица и Якоруда не разполагат с изградено депо за строителните отпадъци. Няма и изградено съоръжение за рециклиране на този поток отпадъци, което е слаба страна при управлението му. Образуваните количества строителни отпадъци на териториите на общините в Регион Разлог не се подлагат на предварително третиране. Приетите на общото за четирите общини депото за неопасни отпадъци в м. „Седръч“, Община Разлог, строителни отпадъци и земни маси се оползотворяват по начин, включващ основно дейности, свързани с подравняване и запръстяване на отделните пластове натрупани отпадъци, като се използват за покритие на дневните работни участъци при експлоатацията на депото. В общините от Регионалното сдружение не са предприети действия за разделно събиране от домакинствата на строителните отпадъци от малки ремонтни дейности. Също така не са определени площадки, на които гражданите сами да предават безплатно строителни отпадъци от ремонтни дейности до определени количества. Намерение за изграждане на площадка за

строителни отпадъци има Община Белица. През 2012г. са предложени два общински имота, намиращи се в м. „Керемидарка“ и м. „Друмо“, в общината, но към днешна дата намерението не е реализирано и площадка за строителни отпадъци на територията ѝ не е изградена. Общината възнамерява отново да преразгледа и стартира проекта за изграждане на площадка за строителни отпадъци.

Въпреки забраните относно нерегламентираното изхвърляне и третиране на строителни отпадъци, основен проблем е изхвърлянето им в контейнерите за събиране на битови отпадъци или отпадъци от опаковки, с което се намалят количествата на рециклируемите отпадъци и съответно възможността за тяхното оползотворяване.

Дейностите по събиране, транспортиране, подготовка преди оползотворяване и/или обезвреждане, материално оползотворяване, както и по обезвреждане на строителни отпадъци се извършват от лица, притежаващи документ по чл. 35 от Закона за управление на отпадъците.

На територията на РДНО Разлог, съгласно Комплексно разрешително № 519-Н0/2015г. ще се приемат строителни отпадъци с код и наименование, подробно описани в Анализ на отпадъците, които ще се обезвреждат в Клетка 1 на депо за неопасни отпадъци.

В границите на новоизграденото Регионално депо Разлог, в м. „Кривосер“, Община Разлог е изградена Клетка 5 за временно съхраняване на земни маси с капацитет 3583 т/год.

Изводите и препоръките от направения анализ са:

- ✓ Към момента изискванията по отношение на третирането на строителните отпадъци в региона не се спазват, поради липсваща инфраструктура. В дългосрочен план е необходимо да се проучат възможностите за рециклиране и/или оползотворяване на отпадъците от строителство и разрушаване в регионален аспект, тъй като общините като възложители на строителни дейности имат ангажименти в тази насока;
- ✓ Не е налична информация, относно количествата ОСР от ремонтна дейност на домакинства, който поток отпадъци, съгласно ЗУО е ангажимент на общините за оползотворяване или обезвреждане;
- ✓ За постигане на поставените цели е препоръчително изграждане на инфраструктура за подготовка и рециклиране на строителни отпадъци и производство на рециклирани строителни материали с контролирано качество на регионално ниво или с участието на други съседни общини и региони. Осигуряването на строителна площадка за подготовка и рециклиране на строителни отпадъци не изключва частни инициативи;
- ✓ Препоръчително е да се обсъдят възможностите за рециклиране на отпадъците на регионален принцип със строителния бранш и строителния бизнес в региона;
- ✓ За да подобри йерархията на управление на този поток отпадъци и да намалят количествата на строителните отпадъци в потока смесени битови отпадъци, които ще се транспортират за депониране до Регионалното депо Разлог, може да се предостави възможност за безплатно приемане на определена площадка на разделно селектирани отпадъци при разрушаване на сгради, които биха могли да се използват ползотворно (напр. тухли, керемиди и др.) и които да се предоставят безвъзмездно на нуждаещи се граждани;
- ✓ Необходимо е прилагане на стриктен контрол за изпълнение изискванията на ЗУО и Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали;
- ✓ Препоръчително да се предприемат действия за разделно събиране от домакинствата на строителните отпадъци от малки ремонтни дейности в общините от региона, в резултат на което да се постигне намаляване на количествата на депонираните смесени битови отпадъци. За подобряване на управлението на строителните отпадъци до

предприемане на действия по осигуряване на необходимата инфраструктура е възможно строителните отпадъци в т.ч. и на отпадъците от ремонтните дейности на домакинствата генерирани на територията на общините от Регион Разлог, да се съхраняват временно на определени и отредени за целта терени и в последствие да се извозват за обратни насипи, рекултивационни дейности на стари кариери или нарушени терени и други подходящи начини за оползотворяване. Прилагането на подобен подход би спестил разходите на общините за извозване и депониране на строителните отпадъци на регионалното депо – както на строителни отпадъци от ремонтна дейност на домакинствата, който се извърлят в контейнерите за смесени битови отпадъци, така и от строителните дейности на общината, като възложител на подобен вид дейности.

ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИ

Анализа на инфраструктурата за отпадъците цели определянето на степента на изпълнимост на изискванията за третиране на различните видове отпадъци с тези в общината. Анализите на инфраструктурата за разглежданите потоци отпадъци дават основание да се направят следните основни изводи и препоръки:

- ✓ Изградена е ефективна система за организирано сметосъбиране, чрез осигуряване на съдове и техника за извозване на смесените битови отпадъци, генерирани от общините. Съдовете се подменят и допълват ежегодно. Специализирана техника за обслужването им е осигурена от фирмата, извършваща услугата, въз основа на сключен договор Организираното сметосъбиране и транспортиране на битовите отпадъци в общините Разлог, Банско и Якоруда, обхваща 100% от населените места. В Община Белица дела на обслужващото население от системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване е 98.1%. Необхванати са две от населените места в общината – с.Златарица и с.Гълъбово, поради недостъпност от обслужване на сметовозните автомобили;
- ✓ Общините Разлог, Банско, Белица и Якоруда транспортират за депониране, събраните битови и строителни отпадъци от териториите си на депото за неопасни отпадъци в м. „Седръч“, Община Разлог;
- ✓ Съгласно чл. 23, ал.1 от ЗУО, общините Разлог, Банско, Белица и Якоруда, включени в Регион Разлог, съгласно Националния план за управление на отпадъците 2014-2020г., са изградили регионална система за управление на отпадъците (РСУО), която се състои от регионално депо и съоръжения за третиране на отпадъци. Системата има за цел да постигне тяхното ефективно събиране, транспортиране и третиране, съобразно изискванията на чл. 6, ал. 1 и изпълнение на задълженията по чл. 19 от ЗУО, чрез участието на общините;
- ✓ Общините от Регион Разлог за управление на отпадъците са сключили договори и изпълняват кампании за разделно събиране на следните масово разпространените отпадъци:

Таблица II-02: Сключени договори за сътрудничество за организирано събиране на МРО

Община			
Разлог	**Банско**	**Белица**	**Якоруда**
Отпадъци от опаковки			
„Екопак България“ АД	„Екопак България“ АД	*	*
Излезли от употреба моторни превозни средства			
ЕТ„Вера Бучкова-Надежда Бучкова“	-	„Българска рециклираща компания“ АД	-
Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване			
ЕТ„Вера Бучкова-Надежда Бучкова“	„ГРИЙНТЕХ БЪЛГАРИЯ“ АД	„ЕКОБУЛТЕХ“АД	„ЕКОБУЛТЕХ“АД

Община			
Разлог	**Банско**	**Белица**	**Якоруда**
Негодни за употреба батерии и акумулатори			
ЕТ„Вера Бучкова-Надежда Бучкова“	„НОРД ЕЛРЕЦИКЛИНГ“АД	„НУБА РЕЦИКЛИРАНЕ“АД	-
Отработени масла и отпадъчни нефтопродукти			
ЕТ„ВераБучкова-Надежда Бучкова“	„НОРД МАСЛА“ЕАД	-	-
Излезли от употреба гуми			
ЕТ„Вера Бучкова-Надежда Бучкова“	-	-	-

Забележка:
**Общините са в процедура за сключване на договор с „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД за организиране на разделно събиране на отпадъци от опаковките*

Необходимо е да бъдат сключени договори с организации по оползотворяване на всички типове масово разпространените отпадъци от териториите на общините;

✓ Опасните отпадъци от бита на територията на Община Банско се събират чрез мобилни пунктове, съгласно сключен договор на общината с „БАЛБОК ИНЖЕНЕРИНГ“ АД. Община Разлог е предприела действия по отношение изпълнението на чл.19, ал.3, т.9 от ЗУО и е в процедура за сключване на договор с организация за събиране на опасни битови отпадъци от домакинствата. Община Белица предвижда периодично събиране, чрез мобилни пунктове на опасните отпадъци от бита, чрез сключване на договор с организация по оползотворяване;

✓ Във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общините, ЗУО изисква да се осигурят площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци от бита и от ремонтна дейност на домакинствата и други. В Регион Разлог, единственото населено място с над 10 000 жители е гр. Разлог. Община Разлог не е осигурила собствена площадка за разделно събрани отпадъци от домакинствата, поради което отчисленията ѝ по чл. 64 от ЗУО се увеличават с 15 на сто за периода до отстраняване на неизпълнението (чл.19, ал.5 от ЗУО). Предвижданията на общината са за изграждане на площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, разположена на територията на новоизграденото Регионално депо Разлог, в м. „Кривосер“, Община Разлог;

✓ Съгласно чл. 33, ал. 1 от ЗУО системите за разделно събиране на отпадъци по чл. 19, ал. 3, т. 6 и за разделно събиране на отпадъци от опаковки задължително включват всички населени места с население, по-голямо от 5000 жители, и курортните населени места. Общините Белица и Якоруда са в процедура по сключване на договор за сътрудничество в областта на разделното събиране на отпадъците от опаковки с „Екопак България“ АД. Гр. Якоруда към 2015г. е с население 5453 жители, при което съгласно българското законодателство, общината е задължена да организира на територията си система за разделно събиране на отпадъци от опаковки;

✓ За общините от Регион Разлог е необходимо да се организира система за разделно събиране на биоразградими отпадъци и разделно събиране на отпадъците от паркове и градини, като се осигурят необходимите съдове за събирането им при източника на образуване в т.ч. домакинства, търговски и административни обекти и заведенията за обществено хранене;

✓ На територията на регионалното сдружение няма разработени и въведени в действие проекти за домашно/фамилно компостиране на растителни и биоразградими отпадъци;

✓ До въвеждане в експлоатация на регионалната система за управление на отпадъците Разлог в териториалните граници на регионалното сдружение няма изградена

площадка и/или съоръжение за компостиране на БрБО. На компостиращата инсталация, ситуирана на новоизграденото Регионално депо Разлог ще се подлагат на третиране разделно събраните зелени отпадъци от четирите общини;

✓ Предвидено е регионалната система за управление на отпадъците на Регион Разлог да бъде обезпечена със сепарираща инсталация, за която е осигурена площадка на РДНО–Разлог в м.„Кривосер" в землището на с.Баня, Община Разлог, за което регионалното сдружение ще търси финансиране;

✓ В България, депонирането е най-често срещания метод за обезвреждане на утайките. Препоръчително е да се потърсят други алтернативни варианти за оползотворяване на утайките. На европейско ниво все повече се предпочитат методите на изгаряне с оползотворяване на енергията и извличане на фосфора, въпреки че широко се прилагат и методите за оползотворяване в земеделието, и за възстановяване на нарушени терени. Отговорността за експлоатация на ГПСОВ Разлог и ПСОВ „Юруково", съответно за оползотворяване на утайките е на „ВиК" ЕООД гр. Благоевград. „ПСОВ с. Дагоново и с. Горно Краище" е в процедура – предаване за експлоатиране от „ВиК" ЕООД Благоевград. Съвместно с общините в териториалния обхват на ВиК оператора, трябва да се намерят оптимални решения за оползотворяване на утайките, като утайки се депонират по изключение. Препоръчително е заедно с други съседни общини да се участва в изготвяне на анализи за евентуално прилагане на регионален подход при управление на утайките от ПСОВ в региона, каквато е и препоръката на Националния стратегически план за управление на утайките от ПСОВ до 2020 г., да се анализират възможностите и да се предприемат мерки в дългосрочен план за оползотворяване на утайките;

✓ Общините не предоставят услуга за безвъзмездно извозване на строителни и едрогабаритни отпадъци от ремонтната дейност на домакинствата, която се осъществява при подаване на заявка за извозване на строителните отпадъци, генерирани от гражданите. При намиране на решение за третиране на строителните отпадъци в бъдеще е препоръчително въвеждането на тази мярка, с която ще се постигне намаляване на количествата на депонираните смесени битови отпадъци и ще се даде възможност част от рециклираните строителни материали да се използват отново в строителството.

ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗ НА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ОСЪЩЕСТВЕНИ МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

През 2009г. със заповеди, както следва:

– Заповед №120/17.08.2009 г. на Директора на РИОСВ - Благоевград е преустановена експлоатацията на Общинско депо за неопасни отпадъци в землището на гр.Банско, Община Банско;

– Заповед № 121/17.08.2009 г. на Директора на РИОСВ - Благоевград е преустановена експлоатацията на Общинско депо за неопасни отпадъци в землището на гр.Добринище, Община Банско

– Заповед №122/17.08.2009г. на Директора на РИОСВ - Благоевград е преустановена експлоатацията на Общинско депо за неопасни отпадъци в землището на гр.Якоруда, Община Якоруда.

– Заповед № 123/17.08.2009г. на Директора на РИОСВ- Благоевград е преустановена експлоатацията на Общинско депо за неопасни отпадъци в землището на гр. Белица, Община Белица.

Прекратената експлоатация е поради факта, че депата не отговарят на нормативните изисквания. От 2009г. общините на територията на РСО Разлог извозват генерираните от териториите си отпадъци на единственото за регион Разлог депо за неопасни отпадъци в м. „Седръч", Община Разлог. Депото се експлоатира от 1996г и депонирането ще се преустанови с въвеждане на регионалната система за управление на отпадъците.

От изготвения анализ се установи следното:

✓ Общините в Регион Разлог за управление на отпадъците извършват всички необходими действия за закриване и рекултивация на общинските депа за отпадъци с преустановена експлоатация на територията си. Рекултивирано е депото в Община Якоруда. В процес на рекултивация е общинското депо в гр. Банско, Община Банско. Необходимо е продължаване на процедурите за одобрение по изготвения проект за рекултивация на депото в Община Белица. Предстои изготвяне на проект за рекултивация на депото в гр. Добринище, Община Банско;

✓ Предприети са действия за реализиране на проекта за рекултивация на депото в Община Разлог след въвеждане в експлоатация на изграденото Регионално депо за неопасни отпадъци Разлог. В процес на изготвяне е проект за закриване и рекултивация на общинско депо за неопасни отпадъци в м. „Седръч“, Община Разлог;

✓ Дейностите по рекултивацията на общинските депа ще се извършват въз основа на изготвени и одобрени проекти, отговарящи на нормативните изисквания, което ще допринесе за недопускане на вредно въздействие от дейността върху конкретните райони;

✓ В следващия програмен период общините следва да спазват всички предвиждани изисквания и технологии в изготвените проекти и поддържане на постоянен контрол върху дейностите по закриването на депата. Общините трябва да осигуряват, в дългосрочна перспектива, всички необходими дейности, свързани със следексплоатационните грижи и мониторинг на рекултивираните депа;

✓ При ежегодното определяне на годишния размер на такса битови отпадъци в план-сметките, одобрени от Общинските съвети са предвидени средства за почистване и поддържане на обществени територии, в т.ч. и почистване на образувани замърсявания, както и за експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци;

✓ Ежегодно общинските администрации извършват проверки за наличието на изхвърлени отпадъци на закритите сметища в населените места, както и за образувани нови такива. При установяване на замърсявания се предприемат своевременни мерки за възстановяване на замърсените терени.

ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ В РЕГИОНАЛНИТЕ СЪОРЪЖЕНИЯ; ФИНАНСИРАНЕ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЦЕНИ ЗА УСЛУГИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ В РСУО

✓ Важна задача пред регионалните сдружения на общините за управление на отпадъците е да подготвят проекти за кандидатстване по програми за финансиране, за доизграждане на интегрирани системи за управление на отпадъците в региона, което ще им помогне за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци. Регионалната система за управление на отпадъците регион Разлог не разполага с осигурена инсталация и съоръжения за сепариране на рециклируеми отпадъци, поради което се налага да бъдат предприети действия за осигуряване на необходимата инфраструктура. Необходимо е регионалното сдружение на общините за управление на отпадъците Разлог да проучи възможностите за финансиране за доизграждане на интегрираната регионална система за управление на отпадъците, в т.ч. изграждане на сепарираща инсталация и осигуряване на инфраструктура за строителните отпадъци. Друга възможност за предоставяне на финансиране са натрупаните средства от отчисления за депониране на отпадъци и съдействие от РИОСВ за навременно получаване на средствата за целта, включително за сформиране на екип за подготовка и координация на дейностите, като част от звената за подпомагане на дейността на Регионалното сдружение;

✓ Предизвикателството пред Регионалното сдружение е да се анализират и вземат решения за разпределението на ангажиментите между общините, участващи в сдружението, за постигане на целите за рециклиране на отпадъците от хартия, метал,

пластмаса и стъкло; за постигане на целите за намаляване на депонираните биоразградими отпадъци по ЗУО;

✓ Приходите, събрани от такса битови отпадъци към момента не са достатъчни и не покриват всички необходими разходи за дейностите по управление на отпадъците в Община Якоруда. В останалите общини се отчита редуване на покриваемостта на приходите от такса битови отпадъци с разходите за управление на отпадъците. Единствено в Община Банско за целия период 2009-2014г. постъпленията от такса битови отпадъци, са достатъчни и покриват всички предоставяни услуги, свързани с управлението на отпадъците;

✓ Дейностите, подпомагани от общините на принципа „разширена отговорност на производителя" не са обхванати изцяло. Има необхванати потоци от масово разпространените отпадъци, които остават извън системата за разделно събиране на МРО на териториите на общините. Необходимо е да се търси съдействие за организиране на тези дейности, чрез сключване на договори с организации по оползотворяване или други лица, притежаващи разрешително съгласно ЗУО, с цел обхващане на всички образувани от домакинствата масово разпространени отпадъци;

✓ Финансирането на дейностите с отпадъците, се извършва и посредством въведените отчисления, които общините заплащат по реда на ЗУО. Натрупаната сума може да се изразходва за дейности, свързани с предстояща рекултивация на депа и следексплоатационни разходи на депата. Въвеждането на отчисления за натрупване в общините на средства за последваща рекултивация и мониторинг на депата за отпадъци се доближава в по-голяма степен до прилагане на принципа „замърсителят плаща";

✓ Относно правно-организационните форми, които общините използват за извършване на дейностите по сметосъбиране, вкл. разделно, сметоизвозване и последващо оползотворяване или депониране на битовите отпадъци, общините в Регион Разлог разчитат на изпълнители, избрани по реда на Закона за обществените поръчки. Това е и най-често срещаната форма за извършването на тези дейности при различните по големина общини;

✓ Публикуване на интернет страниците на общините детайлните план-сметки за разходите на общините, на основата на които се определя таксата битови отпадъци, по елементи на разходите и видовете дейности, както е предвидено в ЗУО и ЗМДТ и отчета за разходите за управление на БО за предходната година спрямо одобрената план-сметка.

ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ

Анализът на институционалния капацитет има за цел да установи евентуални недостатъци в капацитета за изпълнение на функциите, заложени на регионалното сдружение на общините за управление на отпадъците с нормативната уредба, и оперативното изпълнение на свързаните с тях дейности.

Основните изводи от анализа са:

✓ Регионалното сдружение на общините за управление на отпадъците в Регион Разлог е създадено на 05.11.2012г. при провеждане на Общо събрание, състоящо се от кметовете на участващите в него общини – Разлог, Банско, Белица и Якоруда. За взетите решения е издаден Протокол №1/05.11.2012г. За Председател на регионалното сдружение е избран Кметът на Община Разлог. Като водеща община, която да възлага обществени поръчки за избор на доставчици и изпълнители по изграждането на елементите на регионалната система за управление на отпадъците, както и представителността на общините в комисиите за провеждане на обществени поръчки е определена Община Разлог;

✓ С Решение №4 от Протокол №1/05.11.2012г. на общото събрание на регионалното сдружение Регион Разлог са приети Вътрешни правила за работа на сдружението;

✓ За да се разшири и подобри ефективността на регионалния подход за управление на отпадъците е препоръчително определяне на звена от общинските администрации за

подпомагане на дейността на РСО Разлог. Административния подход, приет от Общото събрание за осигуряване и подпомагане на дейността на регионалното сдружение за отпадъци Регион Разлог, е чрез възлагане на функции на служители на общините членки, като всеки от кметовете на четирите общини, участващи в сдружението е определил служители от съответната общинска администрация;

✓ Няма разписано разпределение на задълженията между отделните общини в региона за изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1 от ЗУО. Съгласно чл. 31, ал. 4 от закона, във всеки от регионите, определени с Националния план за управление на отпадъците 2014-2020г., целите се изпълняват съвместно от всички общини в региона, в съответствие с решението по чл. 26, ал. 1, т. 6 от ЗУО;

✓ В общините в Регион Разлог, отговорни за политиката и контрола по управление на отпадъците са административни звена в Специализираната администрация, подпомагани от други структурни звена в общинските администрации. Общинските служители имат функции, свързани както с контрол в областта на управление на отпадъците, така и в други общински политики. Няма пряко отговорни служители, чиито дейности да са единствено с управление на отпадъците;

✓ Квалификацията на служителите, ангажирани с дейностите по управление на отпадъците в общата и специализираната администрация е добра. Необходимо е за повишаване, подобряване и запазване на високо ниво на квалификацията на общинските служители да се създаде стройна система за обучение, чрез изготвяне на планове за специализирани обучения, и обучения по други проекти и програми, включително на новопостъпващи служители в сектор управление на отпадъците;

✓ Функциите на структурните звена в общата и специализираната администрация в общините в Регион Разлог осигуряват в голяма степен възложените с нормативната уредба правомощия. Не се наблюдава смесване и дублиране в разпределението на задълженията между основните звена в общините, като за дадена дейност по отпадъците всяко звено има ясно формулирани функции за нейното изпълнение, което е предпоставка за добра координация между отделните звена;

✓ Осигурено е организационно и ресурсно обезпечаване на дейностите по управление на отпадъци в обхвата на регионалната система за управление на отпадъците. Създадено е общинско предприятие „Депо Разлог“, като специализирано звено на Община Разлог за осъществяване на дейности по организация и управление на неопасни отпадъци, събрани на територията на общините Разлог, Банско, Белица и Якоруда. Функциите, възложени на общинското предприятие, за експлоатация на Регионално депо за неопасни отпадъци Разлог, са разписани в „Правник за устройството и дейността на общинско предприятие „Депо Разлог“;

✓ По отношение на събиране, транспортиране, оползотворяване и третиране на отпадъците, общините обезпечават изпълнението на функциите, като прилагат подходяща комбинация от няколко подхода;

✓ Материално-техническата и информационната обезпеченост на служителите с функции за управление на отпадъците в общинските администрации също е добра.

ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗ НА ИНФОРМИРАНЕТО НА ОБЩЕСТВЕНОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА РЕГИОНАЛНАТА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Регионалното сдружение на общините за управление на отпадъците Разлог изпълнява всички ангажименти за консултации с обществеността, произтичащи от екологичното законодателство. По този начин се предоставя възможност на населението да участва в процеса на вземане на решения по изготвяне на планове и програми и по инвестиционни предложения. Информираност на регионално ниво населението получава основно чрез интернет страницата на Община Разлог *www.razlog.bg.* Общините са длъжни да публикуват на своята интернет страница и подлагат на обществено обсъждане проекти на всички нормативни актове и документи, в т. ч. наредбите и програмите за управление на

отпадъците. Това обаче не е напълно достатъчно, тъй като част от населението нямат достъп до електронната мрежа и това доста ограничава техните възможности да се запознаят с дейността. Затова освен интернет страниците на общините в региона, информация за управление на отпадъците се разпространява и чрез публикуване на съобщения на информационното табло в центровете на административно обслужване, както и при необходимост в местните вестници. Провеждат се информационни кампании със служителите на общинските администрации с цел обмен на информация с населението и лицата в частния сектор. При провеждане на кампаниите се разпространяват информационни материали (листовки и плакати), свързани с различни групи отпадъци и тяхното третиране. По този начин се цели по-голяма част от населението да има достъп до информацията и да се привлече тяхното активно участие. С действия за информиране на населението относно различните потоци отпадъци се цели повишаване на общественото съзнание и създаване на навици за екологосъобразно отношение към отпадъците. Достигнатите резултати до тук по отношение на информираността и предоставянето на информация на гражданите е добро, но е необходимо подобряването им и увеличаване на кампаниите, чрез което ще се увеличат възможностите за достигането на набелязаните мерки в развитието на дейността по управлението на отпадъците.

Основните изводи от анализа са:

- ✓ Регионално сдружение за управление на отпадъците Разлог изпълнява всички ангажименти за консултации с обществеността, по изготвяне на планове, програми и инвестиционни предложения, произтичащи от екологичното законодателство, свързани с управлението на отпадъците и изграждане на Регионалната система за управление на отпадъците в Регион Разлог. Като водеща община в регионалното сдружение, Община Разлог, отговаря за подготовката и управлението на проекта за изграждане на Регионална система за управление на отпадъците Разлог. На интернет страницата на общината се публикува и предоставя актуална информация, свързана с управлението на отпадъците на регионално и общинско ниво;
- ✓ Общините са длъжни да публикуват на своята интернет страница и подлагат на обществено обсъждане проекти на всички нормативни актове и документи, в т. ч. наредбите и програмите за управление на отпадъците. Като членове на регионално сдружение за отпадъци, общините в Регион Разлог са задължени да предоставят на обществен достъп Проектът на Регионалната програма за управление на отпадъците, чрез публикуване ѝ на интернет страниците на общините, за обсъждане със заинтересованите страни. В обсъждането могат да участват всички заинтересовани лица, органи и неправителствени организации. След приемането на програмата от органа на регионалнато сдружение, одобрената програма ще се публикува на интернет страниците на общините Разлог, Банско, Белица и Якоруда;
- ✓ Публикуването на информация на интернет страниците на общините не е напълно достатъчно. Поради тези причини се използват и други средства за масово осведомяване. По този начин се цели по-голяма част от населението да има достъп до информацията и да се привлече тяхното активно участие. Достигнатите резултати до тук по отношение на информираността и предоставянето на информация на гражданите е добро, но е необходимо подобряването им и увеличаване на кампаниите, чрез което ще се увеличат възможностите на Регионалното сдружение за достигането на набелязаните мерки в развитието на дейността по управлението на отпадъците на регионално ниво;
- ✓ С осъществяването на информационни кампании за предотвратяването на отпадъците и за насърчаване населението и бизнеса да събира разделно отпадъците, за насърчаване домашното компостиране и за предоставяне на информация за битовите отпадъци са ангажирани общинските служители в общините и лицата отговорни за дейностите по отпадъци на регионално ниво;

✓ Създадената организация в общините за събиране, обработване и предоставяне на информация във връзка с нормативните изисквания е ефективна за изготвяне на анализи и вземане на правилни решения за управление на отпадъците;

✓ Основния проблем е събирането на информация от лицата, които извършват дейности по управление на отпадъци на територията на общините самостоятелно. Това в голяма степен са площадките за предаване на отпадъци, т.н. „вторични суровини", лицата, които самостоятелно са сключили договори с фирми и/или организации и предават отпадъците си директно на тях. При липса на информация за тези отпадъци не може да се определи точното количество на образуваните отпадъци. В този случай при изчисляване на целите, същите няма да бъдат точни и коректни. Лицата извършващи дейности с битови отпадъци, в т. ч. биоотпадъци са задължени да водят отчетни книги и да предоставят годишни отчети, съгласно изискванията Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (обн. ДВ, бр.51 от 20.06.2014г.). Също така е необходимо да се извършват периодични проверки от общинските служители, с което да се контролира дейността на площадките, на които се предават отпадъци, както и достоверността на данните;

✓ За правилното планиране на дейностите по управление на отпадъците е необходима пълна и коректна информация за количествата и състава на образуваните отпадъци на територията на региона, както и ефективна комуникация между всички участници в регионалното управление на отпадъци. В тази връзка е възможно внедряване на информационна система за управление на отпадъците с осигуряване на онлайн връзка с Регионалното депо за неопасни отпадъци Разлог и осигуряване на компютърна конфигурация за отчитане на количествата постъпващи отпадъци, както и начина им на транспортиране и приемане в депото. С това ще се улесни бързия достъп до информация в реално време и Община Разлог ще има възможност за осъществяване на пряк контрол. Въвеждането на интегрирана информационна система ще подобри качеството на информацията и осигури възможност за предприемане на адекватни и навременни действия и управленчески решения от страна на Регионалното сдружение Разлог за подобряване на услугите по управление на отпадъците. Създаваната организация следва да гарантира проследимост, пълнота и достоверност на първичната информация, с цел осигуряване на надеждни обобщени данни.

III. SWOT АНАЛИЗ

За определяне на целите и приоритетите за управлението на отпадъците Регионалното сдружение на общините за управление на отпадъците Регион Разлог е направен анализ на силните и слабите страни на съществуващите условия и са посочени факторите, които предоставят възможности за постигане на националните цели за предотвратяване, разделно събиране и оползотворяване на различни потоци битови отпадъци или обратно - те са заплаха за осъществяването им. Между елементите на този анализ има отделни взаимовръзки, които разкриват потенциала или проблемите, които стоят на преден план за разрешаване.

SWOT анализът[1] е широко популярен базисен метод за стратегически ситуационен анализ, чрез който се разкрива и прогнозира положително или отрицателно влияние на факторите на външната среда върху разглеждания обект, а също така и неговия вътрешен потенциал за използване на благоприятните възможности за противодействие срещу опасностите,

[1] SWOT = съкращение от английски език- Strengths - Weaknesses - Opportunities –Threats - анализ на силните и слабите страни на възможностите и заплахите

рисковете и трудностите идващи от външната среда. Главната цел на SWOT анализа е да се извърши взаимообвързаната оценка на вътрешните за дадения регион силни (Strengths) и слаби (Weaknesses) страни, както и на външните за региона възможности (Opportunities) и заплахи (Threats). Приема се, че вътрешните страни (силните и слабите) могат да се контролират, докато външните фактори (възможности и заплахи) определят състоянието на средата, в която се развива разглеждания обект.

Резултатите от SWOT - анализа позволяват по-точно формулиране на приоритетите и целите за управлението на отпадъците в Регион Разлог, както и направата на периодична оценка на позицията на Регионалното сдружение и предприемането на мерки (дейности) за коригиране на нейното състояние. Между елементите на този анализ има отделни взаимовръзки, които разкриват потенциала или проблемите, които стоят на преден план за разрешаване.

Таблица III-01: SWOT анализ

СИЛНИ СТРАНИ (Strengths)	**СЛАБИ СТРАНИ** (Weaknesses)
– Прилагане на регионален принцип на управление на отпадъците; – Изградено Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Разлог, Банско, Белица и Якоруда; – На територията на РДНО Разлог е изградена компостираща инсталация; – Предприети са действия за рекултивация на депата с преустановена експлоатация; – Наличие на организирано сметосъбиране и сметоизвозване на ТБО в общините от региона; – Общините предоставят по-голяма част от изискваните досега услуги по управление на отпадъците – сметосъбиране, обезвреждане, сключени договори с организации за разделно събиране и оползотворяване на МРО.	– Липса на изградена инфраструктура за отпадъците от строителство и разрушаване в региона и на утайки от ПСОВ; – Липса на изградена сепарираща инсталация на РДНО Разлог; – Липса на целенасочени мерки и стимули, които да допринесат за предотвратяване образуването на отпадъци; – Изоставане от сроковете за закриване на общинските депа в общините Белица и Банско , неотговарящи на стандартите.
ВЪЗМОЖНОСТИ (Opportunities)	**ЗАПЛАХИ** (Threats)
– Осигуряване на средства по оперативни и/или национални програми за финансиране на проекти; – Промяна на обществените нагласи в полза на екологосъобразно и ефективно управление на отпадъците; – Развитие на системите за разделно събиране на МРО	– Високи разходи по прилагане на екологичното законодателство за достигане на високите изисквания на ЕС и набелязаните цели. – Спиране финансирането по оперативните програми, с което да се затрудни реализацията на проекти на Регионално сдружение Разлог; – Неизпълнение или забавяне на инвестиционни проекти в инфраструктурата, важни за развитието на Регионалната система за управление на отпадъците в Регион Разлог. – Преминаването към нови схеми за определяне на такса битови отпадъци, което да доведе до повишаване на такса битови отпадъци за населението

IV. ЦЕЛИ НА РЕГИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И АЛТЕРНАТИВИ ЗА ТЯХНОТО ПОСТИГАНЕ

Отправна точка за определяне на стратегическите цели на Регионалната програма за управление на отпадъците на Регион Разлог за периода 2016-2020 г. са направените изводи от анализа на състоянието за управление на отпадъците на територията на Регионалното сдружение на общините за управление на отпадъците, препоръките и SWOT анализът, както и целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективно използване на ресурсите, респ. предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2014-2020г. В съответствие с това са идентифицирани генерална и четири стратегически цели на регионалната програма.

ГЕНЕРАЛНА ДЪЛГОСРОЧНА ЦЕЛ

Ефективно използване на отпадъците като ресурси и намаляване на генерирането и на депонирането им.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

Стратегическите цели, чието постигане през периода на Регионалната програма ще допринесат за изпълнението на генералната дългосрочна цел, са:

Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им;

Стратегическа цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда;

Стратегическа цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

Към всяка от стратегическите цели са разработени **оперативни цели** , които са пряко съотносими към съответната стратегическа цел и допринасят за нейното постигане. Регионалната програма, поставя девет оперативни цели за управлението на отпадъците в периода 2016-2020 г. Посочени са и **индикатори за изпълнение**. Индикаторите представляват количествено измерване на постиженията. Те са полезен инструмент, с който се проверява ефективността и последователността на планираните мерки, от една страна, както и осъщественият напредък към постигане на целите, които тези мерки поставят. В етапа на изпълнение на програмата доброто количествено измерване служи като основа за осъществяване на ефективен мониторинг и оценка на постиженията и дава ясна представа за това какви са целите на програмата и какво трябва да бъде постигнато. Те са от особена важност на проектно ниво, тъй като дефинират по измерим начин какво ще се постигне с реализирането на програмата.

Таблица IV-01: Цели на Регионалната програма за управление на отпадъците Регион Разлог

Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване		
Оперативни цели	**Индикатори за постигане**	
	Текущи	**Целеви**
Намаляване на количеството на отпадъците	Количество образувани битови отпадъци в тон за година	Намаляване на годишното количество образувани битови отпадъци
Намаляване на вредното въздействие на отпадъците		
Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им;		
Оперативни цели	**Индикатори за постигане**	
	Текущи	**Целеви**
Достигане на целите за подготовка	2018 г. - мин. 40 % от общото	2020 г. - мин. 50% от общото

за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаси и стъкло	тегло на отпадъците от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло са подготвени за повторна употреба и рециклиране	тегло на отпадъците от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло са подготвени за повторна употреба и рециклиране
Достигане на целите за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци.	Ежегодно до 2019г. количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци е под 50% от общото количество на същите отпадъци, образувани в общината през 1995 г.;	Към 2020г. - количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци е до 35% от общото количество на същите отпадъци, образувани в общината през 1995 г.;
Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци от домакинствата и от строителните дейности на общината	Ежегодно до 2020г. в строежите с възложител общините в Регионално сдружение Разлог се влагат рециклирани строителни материали, в количества, съгласно изискванията на Наредбата за управление на строителните отпадъци	През 2020г. в строежите с възложител общините в Регионално сдружение Разлог се влагат рециклирани строителни материали, съгласно изискванията на Наредбата за управление на строителните отпадъци за 2020 г.
Изпълнение задълженията на общините относно съдействие при организиране на системите за разделното събиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци	Увеличаване количеството разделно събрани и оползотворени МРО от териториите на общините.	Създадена е ефективна система с участието на всички задължени лица по схемите за МРО.
Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени утайки от ПСОВ.		Оползотворява се цялото количество генерирани утайки от ГПСОВ на територията на регион Разлог
Предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци		
Стратегическа цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда		
Оперативни цели	**Индикатори за постигане**	
	Текущи	**Целеви**
Подобряване качеството на информацията и на административния капацитет в общината	Запазване и подобряване на административния капацитет на институциите отговорни за управлението на отпадъците	Осигуряване на достатъчно и надеждни данни за отпадъците
Стратегическа цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците		
Оперативни цели	**Индикатори за постигане**	
	Текущи	**Целеви**
Подобряване информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управление на отпадъците.	Ежегодно нарастване на броя на домакинствата, административни сгради и търговски обекти, които участват в разделното събиране на отпадъците.	през 2020 г. над 50% от домакинствата и над 70% от търговските обекти, производствени, стопански и административни сгради участват в системите за разделно събиране на отпадъците.

Отправна точка за определяне на стратегическите цели на Регионалната програма за управление на отпадъците за периода 2016- 2020 г. са целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г. и направените изводи и препоръки от извършените анализи на текущото състояние на управлението на отпадъците на територията на региона, както и SWOT анализът на управление на отпадъците.

АЛТЕРНАТИВИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

Изборът на конкретни мерки и тяхната комбинация във времето представляват различни алтернативи за достигане на набелязаните цели. Разгледани са две алтернативи: децентрализиран и централизиран подход в управлението на отпадъците.

Алтернатива 1: Децентрализиран подход в управлението на отпадъците

„Децентрализиран подход“ е подход, при който се предвижда изграждане на инфраструктура за управление на отпадъците, която да обслужва само една община или група от няколко общини в рамката на един регион за управление на отпадъци.

Тази алтернатива гарантира достигане на целите заложени в програмата, но се основава на изграждането на децентрализирани инсталации. Децентрализираните инсталации представляват: общинско депо за неопасни битови отпадъци в съответствие с нормативните изисквания на територията на общината, депо за строителни отпадъци, инсталация за оползотворяване на биоотпадъците и др., необходими за изпълнение ангажиментите на общината, свързани със заложените в ЗУО цели.

Алтернатива 2: Централизиран подход в управлението на отпадъците .

„Централизиран подход“ е подход, при който се предвижда изграждане на инфраструктура за управление на отпадъците, която да бъде ползвана от всички общини от съответното регионално сдружение за управление на отпадъците.

Тази алтернатива също гарантира достигане на целите, като разликата е, че целите ще се постигат чрез изграждането на централни инсталации на територията на общината, която е център на Регионалната система за управление на отпадъците (РСУО) – Разлог. При оценката на алтернативите са взети предвид и оперативните разходи за реализацията на съответната алтернатива, както и разходите за транспорт. Алтернатива 1 има по-ниска стойност. Тази алтернатива се характеризира с по - ниски оперативни разходи, поради това, че инсталациите ще бъдат по-близо до източниците на генериране. Би възникнал проблем от това дали общината ще бъде в състояние за захранване на инсталациите, и дали ще бъде оправдана тяхната експлоатация. От друга страна въпреки това, че инсталациите от Алтернатива 2 ще бъдат на по-голямо разстояние от общината, разходите ще се делят между общините, участници в Регионалното сдружение Разлог. Също така това гарантира постоянно захранване на инсталациите и тази алтернатива е икономически по-изгодна. Алтернатива 2 гарантира постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци, заложени в европейското и национално законодателство. Следователно в Регионалната програмата за управление на отпадъците на Регион Разлог са включени инвестиционни мерки от Алтернатива 2. Тази алтернатива включва инвестиции за:

- Изграждане на сепарираща инсталация за предварително третиране и рециклиране на битови отпадъци с цел тяхното оползотворяване на територията на РСУО - Разлог, с капацитет, достатъчен за постигане целите за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия, картон, метал, пластмаса и стъкло и осигуряване депонирането на максимум 50% от входящия поток на отпадъците.
- Инвестиции за изграждане на площадка за строителни отпадъци и съоръжение за рециклирането на отпадъците от строителство и разрушаване, обслужваща целия регион Разлог.
- Инвестиции за изграждане на площадка за събиране на едрогабаритни отпадъци на територията на Регионалното депо за неопасни отпадъци (РДНО) на територията на Община Разлог;
- Инвестиции за изграждане на регионална инсталация за анаеробно третиране на БрБО на РДНО Разлог.

V. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ С ПОДПРОГРАМИ И МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕТО НА ЗАЛОЖЕНИТЕ ЦЕЛИ

В обхвата на Регионалната програма за управление на отпадъците на териториите на общините Разлог, Банско, Белица и Якоруда 2016-2020г. са разработени девет подпрограми, с включени мерки, които водят до изпълнението както на оперативните цели на всяка от подпрограмите, така и на четирите стратегически цели.

Таблица V-01: Обвързаност на Стратегическите цели на РПУО с разработените подпрограми за тяхното постигане

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ	ПОДПРОГРАМА
Стратегическа цел 1 Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	**Подпрограма** за предотвратяване образуването на отпадъци
Стратегическа цел 2 Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им	**Подпрограма** за постигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло **Подпрограма** за постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците **Подпрограма** за прилагане изискванията за строителните отпадъци и отпадъци от строителство и разрушаване на сгради **Подпрограма** за изпълнение задълженията с оглед изграждане на системите за разделно събиране на масово разпространени отпадъци **Подпрограма** за подобряване на управлението на утайките от ПСОВ **Подпрограма** за предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци.
Стратегическа цел 3 Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда	**Подпрограма** за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на Регионалното сдружение на общините за управление на отпадъците регион Разлог
Стратегическа цел 4 Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.	**Подпрограма** за провеждане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

Всяка от подпрограмите съдържа кратка въвеждаща текстова част, в която са представени ключови изисквания, предизвикателства и оперативни цели, както и основни съображения, свързани с постигане на целите. Мерките са представени в табличен вид, съгласно Методологичните указания за разработване на план за действие на Методологията за стратегическо планиране в Република България, разработена от Съвета за административна реформа към Министерски съвет (2010 г.).

Мерките могат да се групират и като инвестиционни мерки и неинвестиционни мерки.

Инвестиционните мерки включват основно изграждане на инсталация за сепариране на за предварително третиране и рециклиране на битови отпадъци, с цел тяхното оползотворяване на територията на РСУО – Разлог. Възможни са и инвестиционни мерки за строителни отпадъци, както и мерки за развитие на системите за управление на утайките от ПСОВ.

Неинвестиционните мерки или както се наричат често „меки“ мерки включват разнообразие от дейности, в т.ч. нормативни промени; развитие на административен капацитет; подготовка на проекти; подобрения на контролни дейности; информационни кампании; разработване и внедряване на единна информационна система за отпадъците и други.

Съобразно принципите и политиките на общината, подпрограмите и плановете за действие могат да бъдат допълнени и/или променени от органа, който приема програмата, при смяна на възгледите и приоритетните цели за изграждане на политиката за управление на отпадъците и при смяна на законодателната рамка, която ги определя.

РЕГИОНАЛЕН ПЛАН НА ДЕЙНОСТИТЕ НА РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ В РЕГИОН РАЗЛОГ

№	Дейности /мерки/	Вид на мярката	Нормативно изискване	Очаквани резултати/ Постигнати резултати	Срок за реализация	Отговорни институции
1	Създаване на регионално сдружение на общините за управление на отпадъците за Регион Разлог	Административна	чл. 24, ал.1 от ЗУО	Екологосъобразно управление на отпадъците, съгласно изискванията на европейското и национално законодателство	Изпълнено с Протокол №1 от 05.11.2012г.	Общински съвети на общините Кметове на общините Разлог, Банско, Белица и Якоруда
				Създадено е Регионолно сдружение на общините за управление на отпадъците Регион Разлог	до приключване на правното и фактическо основание за съществуване на сдружението	
2	Определяне органи на управление и водеща община	Административна	Закон за управление на отпадъците	Организация и възлагане на отговорности при управлението на отпадъците на регионално ниво	Изпълнено Протокол 1 от 05.11.2012г.	Общо събрание на Регионално сдружение на общините за управление на отпадъците Регион Разлог
				Водеща община - Община Разлог	до приключване на правното и фактическо основание за съществуване на сдружението	
				Председател на Регионалнотосдружение Разлог – Кмет на Община Разлог	за срок съвпадащ с мандата му за кмет на Община Разлог	
				Общо събрание на регионалното сдружение – Кметове на общините Разлог, Банско, Белица и Якоруда и Областен управител на Област Благоевград	до приключване на правното и фактическо основание за съществуване на сдружението	
3	Определяне на общините, които възлагат обществени поръчки за избор на доставчици и изпълнители по изграждането на елементите на Регионалната система за управление на отпадъци, както и за	Административна	чл. 26, ал.1, т.5 от ЗУО	Община Разлог	Изпълнено с Решение №5/ Протокол 1 от 05.11.2012г до приключване на правното и фактическо основание за съществуване на сдружението	Общо събрание на Регионално сдружение на общините за управление на отпадъците Регион Разлог

№	Дейности /мерки/	Вид на мярката	Нормативно изискване	Очаквани резултати/ Постигнати резултати	Срок за реализация	Отговорни институции
	представителността на общините в комисиите за провеждане на обществените поръчки					
4	Определяне на отделните съоръжения за третиране на отпадъци на Регионалната система за управление на отпадъци	Административна Експертна	чл. 26, ал. 1, т.4 от ЗУО	Планирани са 4-ри етапа за изграждане на регионалната система за отпадъци. Завършено е строителството на Етап 1 от регионалната система управление на отпадъците за регион Разлог, включващ клетка 1, с общ капацитет 50 601,87 тона, инсталация за компостиране на зелени отпадъци, клетка за временно съхранение на земни маси и пречиствателно съоръжение. Предвидена е площадка за сепарираща инсталация. Предвижда се изграждане на площадка за едрогабаритни отпадъци.	Изпълнено до приключване на правното и фактическо основание за съществуване на сдружението	Общо събрание на Регионално сдружение на общините за управление на отпадъците регион Разлог
5	Приемане на Вътрешни правила за работа на сдружението	Административна	чл. 26, ал. 1, т.12 от ЗУО	Конкретизиране правата, задълженията, правомощията и отговорностите на органите за управление на Регионалното сдружение Разлог и организацията им за работа по вземане на решения	Изпълнено с Решение №4/Протокол №1 от 05.11.2012 г.	Общо събрание на Регионално сдружение на общините за управление на отпадъците Регион Разлог
				Приети са Вътрешни правила за работа на Регионално сдружение Разлог	до приключване на правното и фактическо основание за съществуване на сдружението	
6	Разпределение на собственото финансово участие при изпълнение на инвестиционен проект „Изграждане на Регионална система за	Административна Експертна	- Изпълнява се съгласно чл. 64, ал. 1 и ал. 4 от ЗУО	Община Разлог – 44,52% Община Банско – 29,58% Община Белица – 15,90% Община Якоруда – 10,00%	Изпълнено Финансово разпределение №1/Споразумение за партньорство от 16.01.2012 г.	Общо събрание на Регионално сдружение на общините за управление на отпадъците Регион

№	Дейности /мерки/	Вид на мярката	Нормативно изискване	Очаквани резултати/ Постигнати резултати	Срок за реализация	Отговорни институции
	управление на отпадъците, Регион Разлог“					Разлог
7	Приемане на инвестиционна програма за развитието на Регионалната система за управление на отпадъците	Административна Експертна	чл. 26, ал. 1, т. 7 от ЗУО	Приета е Регионална инвестиционна програма за управление на отпадъците в регион Разлог	Изпълнено	Общо събрание на Регионално сдружение на общините за управление на отпадъците Регион Разлог
8	Изготвяне и приемане на Регионална програма за управление на отпадъците	Административна Експертна	чл. 52, ал. 6 от ЗУО	Установяване на ефективна и екологосъобразна система за уравление на отпадъците на регионално ниво, съгласно европейското и национално законодателство	Програмата е с времеви период 2016-2020 г.	Общо събрание на Регионално сдружение на общините за управление на отпадъците Регион Разлог
9	Разпределение на задълженията по чл.31, ал.1 от ЗУО	Административна	чл. 26, ал.1, т.6 от ЗУО	Определяне на задълженията между общините за достигавне на целите, заложени в законодателството	2017	Общо събрание на Регионално сдружение на общините за управление на отпадъците Регион Разлог
10	Определяне на реда и начините за събиране и разпределение на дължимата цена от потребителите на системата (общините - членове на Регионалното сдружение)	Административна Експертна	чл. 26, ал. 1, т. 8 от ЗУО	Определяне на такса за третиране на тон отпадък, постъпил в регионалната система за управление на отпадъците – регион Разлог, еднаква за всички членове на регионалното сдружение за общините Разлог, Банско, Белица и Якоруда	2017 г. до въвеждане в експлоатация регионалната система за управление на отпадъците	Общото събрание на Регионалното сдружение Разлог
11	Даване на съгласие и определяне на цените в случаите, когато Регионалната система за управление на отпадъците се ползва от общини извън Регионалното сдружение	Административна Експертна	чл. 26, ал. 1, т. 9 от ЗУО	Определяне на такса за третиране на тон отпадък, постъпил в регионалната система за управление на отпадъците – Регион Разлог, за общини неучастващи в Регионално сдружение Разлог	2017 г. до въвеждане в експлоатация регионалната система за управление на отпадъците	Общото събрание на Регионалното сдружение Разлог

№	Дейности /мерки/	Вид на мярката	Нормативно изискване	Очаквани резултати/ Постигнати резултати	Срок за реализация	Отговорни институции
	или от други притежатели на отпадъци					
12	Осъществяване на контрол на експлоатацията на Регионалната система за управление на отпадъците и дейността на избрания оператор/и	Административна	чл. 26, ал. 1, т. 10 от ЗУО	Контрол на експлоатацията на Регионалната система за управление на отпадъците	до приключване на правното и фактическо основание за съществуване на сдружението	Община Разлог
				Създадено е общинско предприятие „Регионално Депо Разлог“ за осъществяване дейности по организация и управление на неопасни отпадъци, събрани от територията на общините Разлог, Банско, Белица и Якоруда	Изпълнено с Решение №256/Протокол №9 от 29.09.2016 г. Общински съвет – гр. Разлог	
13	Поддържане на достоверна информация за броя на жителите на общините - членове на регионалното сдружение, на основата на официалните данни от Националния статистически институт	Административна	чл. 28, т.4 от ЗУО	Достоверна информация за броя на жителите на общините - членове на регионалното сдружение	До приключване на правното и фактическо основание за съществуване на сдружението	Председател на Регионалното сдружение Разлог

ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ

Настоящата програма е във връзка с изпълнението на **Стратегическа цел 1:** Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване.

1. Въведение и основни положения

В съответствие с Рамковата директива за отпадъците на ЕС от 2008 г. и изискванията на Закона за управление на отпадъците, в края на 2014г. Министерският съвет одобри първата Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъци (НППО), като неразделна част от Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г.

Съгласно чл.52, ал.6 от ЗУО кметовете общините Разлог, Банско, Белица и Якоруда, включени в Регион Разлог, съгласно НПУО, разработват обща програма за управление на отпадъците, съответстваща на структурата и съдържанието на Националния план. Регионалното сдружение за уравление на отпадъците Разлог изпълнява изискванията на ЗУО като разработи настоящата Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци (ППОО) като неразделна част от Регионалната програмата за управление на отпадъците за региона с период на действие 2016-2020г.

Целта на тази подпрограма е насърчаване на населението, фирмите и институциите към различни мерки и методи, които да доведат до предотвратяване образуването на отпадъците, т.е. предприемане на конкретни действия, от които би могло да се намали образуването на отпадъците, там където е възможно.

Предотвратяването на отпадъците включва редица възможни политики и е свързано с широк спектър от ползи, насочено към производството на отпадъци при източника, то намалява количеството и токсичността на отпадъците, преди да станат възможни рециклирането, компостирането, оползотворяването с получаване на енергия и депонирането. По-точно понятието „предотвратяване на образуването на отпадъци” означава намаляване на количеството на използваните материали за създаване на продукти и повишаване на ефективността на използване на вече създадените продукти. Предотвратяването на отпадъци чрез ограничаване на ненужното потребление и чрез проектиране и потребление на продукти, които генерират по – малко отпадъци, са форми на стриктно избягване на отпадъците. Предотвратяването на отпадъците включва също действия, които могат да бъдат предприети след като продуктът достигне края на жизнения си цикъл: вместо да освобождава продукта, крайният потребител следва да разгледа като възможности повторната му употреба, поправка или подновяване. Удължаването на жизнения цикъл на продукта или разглеждането на възможностите като повторна употреба са форми на предотвратяване чрез изменение на отпадъчните потоци.

Предотвратяването на образуването на отпадъците има за цел да допринесе за намаляване негативното влияние върху компонентите на околната среда, върху които влияе депонираният отпадък, чрез отделянето на газове и инфилтрат при протичащите процеси на гниене, както и върху намаляване използването на природни ресурси, неминуемо свързани с третирането и обезвреждането на отпадъци. Като цяло тази цел се изпълнява на национално ниво, тъй като тези мерки основно са насочени към производителите на продукти, след употребата, на които се образуват масово разпространени отпадъци. Въпреки това мерките на регионално и местно ниво, също са с голямо значение за постигане изпълнението ѝ. В компетенциите на общинските администрации могат да се предприемат конкретни дейности и мерки за предотвратяване образуването на отпадъци, като например реализация на проекти за домашно компостиране и информационни

кампании за повишаване осведомеността на населението.

2. Място на предотвратяването на образуване на отпадъци в йерархията за управление на отпадъците

Съгласно рамкова директива за управление на отпадъчните (2008/98/ЕО), под предотвратяване на образуването на отпадъци се разбира: „Мерките, взети **преди** веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;
- вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве;
- съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите".

Докато намаляването на количествата отпадъци се нарича количествено предотвратяване на отпадъци, то намаляването на съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите се нарича качествено предотвратяване на отпадъците. Двата аспекта са тясно свързани и не трябва да се разглеждат като независими, а по-скоро като взаимно допълващи се. Неправилно е да се смята, че ако отпадъкът или неговото третиране само по себе си няма вредно въздействие, то този отпадък не трябва да се предотвратява. По време на самото третиране се изразходва енергия, вода, заема се пространство. Само в случай, че даден продукт не бъде произведен, то той не би се превърнал в отпадък, т.е. в случая на 100% количествено предотвратяване няма да има нужда и от качествено предотвратяване. Тъй като обаче такива случаи са нереалистични или твърде малко, е ясно, че за всеки продукт трябва да се прилагат и двата аспекта. Когато няма количествено предотвратяване, това не означава, че не трябва да има качествено и обратно.

Предотвратяването на отпадъци има най-висок приоритет в йерархията на управление на отпадъците. Най-общо, предотвратяване на отпадъци означава да не възникват отпадъци, тъй като веднъж възникнал, отпадъкът не изчезва, а само се променя като вещество чрез депонирането, изгарянето, рециклирането. В тази връзка мотото на Националната програма за предотвратяване образуването на отпадъци е *„Най-полезният отпадък е този, който въобще не е възникнал".*

3. Цели на подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци

3.1.Базова информация

Данните от анализа на образуваните отпадъци показва, че Регион Разлог е със сравнително добри тенденции през последните години за намаляване на генерираните битови отпадъци. Прогнозите са, че с въвеждане на Регионалната система за управление на отпадъците от началото на 2017г., в т.ч. компостираща инсталация за зелени отпадъци, предвидената за изграждане инсталация за сепариране и с обхващане на всички потоци МРО, чрез съвместно сътрудничество с организациите по оползотворяване или други лица, притежаващи необходимите разрешителни, съгласно ЗУО, ще се намали съществено количеството на депонираните битови отпадъци в региона. Въпреки бързите темпове на подобряване на икономическото развитие и повишаване на жизнения стандарт на населението, трябва да се запази тенденцията на намаляване на количество на генерираните битови отпадъци, като безспорно най-ефективният метод за това е предотвратяване на тяхното образуването.

3.2.Основа за формулиране на целите съгласно изискванията в НППО

В европейското и в българското законодателство се определя пет-степенна йерархия за отпадъците. Тази йерархия не трябва обаче да се разглежда като напълно „статична", а трябва да се разбира, че предимство имат тези действия, които водят до изпълнение на

основната цел, а именно прекъсване на връзката между икономическия растеж и свързаното с това вредно влияние върху човека и околната среда поради образуване на отпадъци (чл.29, точка 2 на РДО и чл. 50 от ЗУО). В тази връзка предотвратяване образуването на отпадъци е съществена цел, но не е самоцел. Мерки за предотвратяването на отпадъци не би трябвало да са препоръчителни, ако не водят до общо намаляване на вредното влияние върху околната среда и човешкото здраве. При определяне на целите трябва да се има предвид и техническите възможности за реализацията им, и правомощията на общинската администрация.

В чл. 31, чл. 32 и чл. 33 от ЗУО са определени конкретни цели при управлението на отпадъците, съгласно които до 2020г.:

- количеството на депонираните биоразградими отпадъци трябва да намалее с не по-малко от 35% от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г.;
- повторно употребените, рециклираните и оползотворените по друг начин строителни отпадъци трябва да достигне 70% от общото им тегло;
- при отпадъчните материали от хартия, картон, метал, пластмаса, стъкло – до 50% от тях, трябва да са разделно събрани и рециклирани. Системите за разделно събиране на опаковки задължително включват всички населени и курортни места с повече от 5000 жители.

Изпълнението на тези количествено измерими цели води и до намаляване на съответните количества образувани отпадъци.

3.3.Определяне на целите

Съгласно резултатите от направените анализи за съществуващото състояние и прогнози за развитие, в т.ч. и социално-икономическите аспекти, за постигане на **Стратегическа цел 1** „*Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване*” са определени оперативни цели и индикатори за изпълнението й.

Оперативни цели:
Намаляване на количеството на генерирани отпадъците;
Намаляване на вредното въздействие на отпадъците.

Оперативната цел е в синхрон с основната цел на европейската и националната политика в областта на околната среда „Прекъсване на връзката между икономическия растеж и нарастващото използване на ресурсите, което води до негативно влияние върху човека и природата“.

За постигането на стратегическата и оперативните мерки в програмата, общините биха могли да се ангажират със:

- **Стимулиране** – чрез оказване на финансова подкрепа за граждански инициативи и икономически стимули водещи до повторна употреба;
- **Мотивиране** – чрез провеждането на редица информационни кампании, имащи за цел да показат ползите от промяната в консуматорските навици на хората;
- **Създаване на условия** – за целите на домашното компостиране;
- **Даване на пример** – чрез въвеждане на подходящи мерки за предотвратяване на образуване на отпадъците в ежедневната практика, например чрез електронни услуги, ограничаването използването на хартия, ограничаване използването полиетиленовите торби и др.

4. Анализ и описание на съществуващи мерки за предотвратяване образуването на отпадъци и оценка на възможностите за прилагане на подходящи мерки и предложение за индикатори за мерките

В Приложение №4 към чл.50, ал.3, т.2 на ЗУО са изброени 16 примерни мерки за предотвратяване на отпадъци, обособени в три групи:

- мерки, които могат да засегнат рамковите условия, свързани с образуването на отпадъци;
- мерки, които могат да засегнат фазата на проектиране и производство и разпространение;
- мерки, които могат да засегнат фазата на потребление и употреба.

Предложените мерките и дейностите по предотвратяване образуването на отпадъци е трудно изпълнимо на местно ниво, поради факта, че общините нямат правомощия за ограничаване на производители на масово разпространени отпадъци, които са с основен принос към увеличаване количествата на отпадъците. Въпреки това анализът на приложимостта на примерните мерки показва, че относими към компетенциите на местните власти и подходящи за прилагане в региона за предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци на територията ѝ са:

- Насърчаване на домашното компостиране – съгласно Закона за управление на отпадъците, домашното компостиране се счита за мярка за предотвратяване образуването на отпадъци (оползотворяване на мястото на образуване). Тук при тази мярка може да се разработят различни програми и/или проекти за насърчаването на домашното компостиране. Мерките трябва да са насочени основно към живущите в селските райони на територията на Регион Разлог, където се генерира по-голям поток от растителни отпадъци. Друг вариант е разработване и търсене на финансиране на проекти за безплатно предоставяне на компостери на гражданите;

- Изграждане на система за събиране на растителни и биоразградими отпадъци от домакинствата в градовете и курортните населени места, които нямат възможност за домашно компостиране. Организирането на система за разделно събиране на тези отпадъци е и задължение по Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци. С изпълнението ѝ може едновременно да се изпълни и мярката за предотвратяване и/или намаляване образуването на отпадъци;

- Насърчаване изграждането на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба, чрез насочване на бизнеса за кандидатстване по оперативни програми – примерно ОП „Конкурентоспособност и иновации 2014-2020 г.“

- Информационните кампании насочени към населението си остават най-добрата и ефикасна мярка. Всички набелязани мерки не могат да се осъществяват, ако не се обхване най-големия генератор на отпадъци - населението. Необходимо е разработването на активни информационни кампании, с които ясно да се определят насоките и целите пред региона, да се изложат положителните и отрицателните страни на проблема, както и ползите за населението и околната среда от изпълнението на конкретните мерки. Примери за провеждането на информационни кампании сред населението могат да бъдат: изготвяне на Разяснителна информация, насоки и съвети за прилагане на инструменти за предотвратяване образуването на отпадъци, основно чрез уеб-сайта на общините; провеждане на обучителни програми; еко-етикиране; различни образователни кампании;

- Провеждане на местна политика за разширена отговорност на производителя

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ

Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване
Оперативна цел: Намаляване на количеството на отпадъците
Оперативна цел: Намаляване вредното въздействие на отпадъците
Индикатори за изпълнение: Текущи: Количество образувани битови отпадъци в тон за година; Целеви: Намаляване на годишното количество образувани битови отпадъци

№	Мярка/Дейност	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
						текущи	целеви	
Оперативна цел: Намаляване на количеството на отпадъците								
1	Изпълнение на решенията на общото събрание на регионалните сдружения за управление на отпадъците на регионален принцип	Стойността ще се установи в процеса на работа	Общински бюджети	Постоянен до приключване на правното и фактическо основание за съществуване на сдружението	Изпълнение на изискванията на чл.26,ал.7 от ЗУО	Екологосъобразно управление на отпадъците на регионален принцип, съгласно европейското и национално законодателство		Общини
2	Актуализиране на общинските нормативни уреби за управление на отпадъците на територията на общините, съгласно измененията на националното законодателство	Стойността ще се установи в процеса на актуализиране на общинските нормативни уреби за управление на отпадъците при предоставяне на актуални оферти	Общински бюджети	2016-2020	Управление на отпадъците, съгласно националните изисквания	Актуализиране на нормативните уредби	Актуализирана нормативна уредба	Общини Общински съвети
3	Изготвяне на Наредба за управление на отпадъците, съгласно чл.22 от ЗУО	Стойността ще се установи в процеса на разработване на наредбата	Общински бюджет	2017	Изпълнение на изискванията на чл.22 от ЗУО	Изготвяне на проект на наредба за управление на отпадъците	Управление на отпадъците, съгласно националните изисквания	Община Якоруда Общински съвет - Якоруда

№	Мярка/Дейност	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
						текущи	целеви	
4	Създаване на организация за разделно събиране на растителни и биоразградими отпадъци от поддържането на паркове, градини, площади, от дейността на ресторанти, хотели, заведения за обществено хранене и др.	Стойността ще се установи в процеса на работа	Общински бюджети	2016-2020	Предотвратяване образуването на отпадъци и екологосъобразно третиране	Въвеждане на система за разделно събиране на растителни и биоразрадими отпадъци	Брой обхванато население и обекти в системата за разделно събиране	Общини
5	Разработване на проекти и/или програми за насърчаване към домашно компостиране	Стойността ще се установи в процеса на разработване на проекти и/или програми за насърчаване към домашно компостиране в зависимост от източниците на финансиране	ПУДООС ОПОС Общински бюджети	2017-2018	Предотвратяване образуване на отпадъци от растителен и хранителен произход	Брой разработени проекти и/или програми	Предприети мерки за предотвратяване образуването на отпадъци,чрез компостиране	Регионално сдружение Разлог Общини
6	Закупуване на компостери за предоставяне на домакинства	Стойността ще се установи при предоставяне на актуални оферти от производител или дистрибутор	Общински бюджети ПУДООС	2018-2020	Предотвратяване образуване на отпадъци от растителен и хранителен произход	Брой закупени компостери	Увеличаване броя на домакинствата прилагащи домашно компостиране	Общини
7	Изпълнение на решенията на общото събрание на Регионалното сдружение за управление на отпадъците на регионален принцип и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и	Стойността ще се установи в процеса на работа	ОПОС ПУДООС Отчисления по ЗУО ПЧП	2018-2019	Изпълнение на изискванията на чл.19,ал.3,т.8 от ЗУО Допълнително предотвратени отпадъци чрез предоставяне на	Наличие на разработен и одобрен проект	Създаден център за поправка и повторна употреба на стоки	Общини Мярката се изпълнява в рамките на Регионалното сдружение

№	Мярка/Дейност	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
						текущи	целеви	
	подготовка за повторна употреба		Общински бюджети		услуги за удължаване на жизнения цикъл на стоки			
8	Провеждане на информационни кампании за предотвратяването на битови отпадъци, ориентирани най-вече към: -намаляване на образуваните отпадъци; -устойчиво потребление; -участие в разделното събиране (разделяне при източника).	Стойността ще се установи в процеса на разработване на информацио-нни кампании	ОПОС Общински бюджет	2016-2020	Повишаване информираността на населението, което влияе пряко върху количеството образувани отпадъци	Брой реализирани кампании	До 2020 г. са проведени поне четири информационни кампании	Регионално сдружение Разлог Общини
9	Поддържане на интернет страницата на общината и публикуване на графици за събиране на отпадъци, места за временно съхранение и предаване на различните потоци отпадъци.	Не са необходими допълни-телно средства	Общински бюджет	2016-2020	Информираност на населението по мерките и дейностите	Постоянно допълване и актуализиране на секцията в интернет сайта	Повече информираност на населението относно мерките при управление на отпадъците	Регионално сдружение Разлог Общини
Оперативна цел: Намаляване вредното въздействие на отпадъците								
10	Информиране на населението за начините и местата за изхвърляне/предаване на различни видове отпадъци.	В рамките на бюджет по т.8	Общински бюджет	2016-2020	Предотвратяване образуването на отпадъци	Ежегодно информиране на населението	Увеличаване на информираната общественост	Регионално сдружение Разлог Общини Кметове и кметски наместници

№	Мярка/Дейност	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
						текущи	целеви	
11	Ежегодно оптимизиране на графици и схеми за събирането и транспортирането на отпадъците	Не са необходими допълни-телно средства	Общински бюджет	2016-2020	Разработена ефктивна система за събиране на отпадъци	Екологосъобразно управление на отпадъците	Оптимизиране на графици и схеми за събирането и транспортиране-то на отпадъците	Общини лица, ангажирани с договори за извършване на услугата събиране и транспортиране на отпадъците

ПОДПРОГРАМА ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ ОТ ХАРТИЯ И КАРТОН, МЕТАЛИ, ПЛАСТМАСА И СТЪКЛО

Настоящата подпрограма е във връзка с изпълнението на **Стратегическа цел 2:** „Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им”.

1. Въведение и основни положения

С чл.31, ал.1, т.1 от Закона за управление на отпадъците за 2020г. е въведена общоевропейската цел за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници, приета в законодателство на ЕС през 2008 г. Постигането на целта е заложено да се изпълни поетапно, съгласно § 15 от преходните и заключителните разпоредби на ЗУО, както следва:

1. до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло;
2. до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло;
3. до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло.

Съгласно чл.13, ал.1 от Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци, целите по чл.31, ал.1 от ЗУО се разпределят между регионите, определени с НПУО на база морфологичния състав на отпадъците, генерирани на територията на общините във всеки от регионите и решението на Общото събрание за разпределение на задълженията между отделните общини за тяхното изпълнение, ако такова е прието. Конкретните цели за общините се определят с мотивирана заповед на изпълнителния директор на ИАОС и се оповестяват на интернет страницата на агенцията. Целите се актуализират на всеки 5 години със заповед на изпълнителния директор на ИАОС.

Отпадъците от хартия, картон, пластмаса и стъкло следва да се разглеждат като ресурс, от който могат да се извлекат както екологични, така и финансови ползи. Именно поради това е много важно всяка община да конкретизира и предприеме мерки за не попадането на тези видове отпадъци на Регионалните депа. Целта на тези мерки са да се увеличат количествата на рециклирани и оползотворени отпадъци и да се намали тяхното депониране.

В йерархията при управлението на отпадъците подготовката за повторна употреба се нарежда на второ място след предотвратяване образуването на отпадъците. Целта на тази подредба е именно максималното използване на отпадъците, колкото може в повече направления. Следващо в подреждането е рециклирането, което цели превръщането на отпадъците в други суровини и материали, но разликата с подготовката за повторна употреба е, че тук за извършването на дейността е необходимо използване на много повече суровини. И накрая на предпоследно място се нарежда оползотворяване, което цели използването на отпадъците за превръщане в енергия, биогорива и др.

2. Цел на подпрограмата

Целите на подпрограмата са тези, които определят рамката и насоките за нейното изпълнение. Те целят улесняване на общинските администрации при изпълнението на задълженията ѝ, като поставят ясни и точни правила за това.

Стратегическата цел на тази подпрограма е *„Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и предотвратяване на риска от депонирането им“.*

Оперативната цел поставя конкретни изисквания за достигане на стратегическата цел, а именно: *„Достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаси и стъкло“.*

3. Анализ и описание на съществуващото състояние и насоки за бъдещи мерки

Съгласно ЗУО системите за разделно събиране на отпадъците от хартия, метал, пластмаса и стъкло, включително отпадъците от опаковки от хартия, метал, пластмаса и стъкло, трябва да обхванат задължително всички населени места с население, по-голямо от 5000 жители, и курортните населени места. За тези населени места законът изисква отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метал, образувани от търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради да се събират разделно в съответствие с реда и условията, регламентирани с Наредбите на общините за управление на отпадъците. За Регион Разлог, това задължително изискване се отнася за градовете Разлог, Банско и Якоруда който е с над 5000 жители и курортните населени места в общините.

По Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки общините Разлог и Банско са изпълнили задълженията си. Обслужването на системата за разделно събиране и транспортиране в общините на отпадъци от хартия, пластмаса, метал и стъкло се извършва от „Екопак България“ АД. Общият обем на осигурените от организацията и разположени на територията на общините контейнери, отговаря на изискванията на Наредбата за опаковки и отпадъците от опаковки спрямо обслужвания брой население. Основен проблем при системите за разделно събиране, не само в разглежданите общини, но и в цялата страна е ниския процент на „чистият“ рециклируем материал. Основните причини за това са смесването на общите битови отпадъци с рециклируемите и изхвърлянето на строителни материали в контейнерите за разделно събиране. Друг проблем е кражбата на суровини от контейнерите за разделно събиране на хартия, пластмаса, метал и стъкло и предаването им в наличните пунктове за вторични суровини. Тези нерегламентирани действия от страна на населението, са предпоставка за значително намаляване на ефективността на цялата система. За целта е необходимо предприемане на мерки за недопускане на посегателства и кражби на отпадъците от съдовете за разделно събиране на отпадъците от опаковки. Изпълнението им се осъществява посредством въвеждане на наказателна отговорност и санкции за неизпълнение на физически и юридически лица в Общинските наредби, касаещи отпадъците и стриктно контролиране от страна на общинските служите, отговорни за дейността. За достигане на Националните цели за разделно събиране на отпадъци и обхващане на по- голям процент население целите на администрациите трябва да бъдат насочени към поетапно увеличаване на населените места, обхванати от системите за разделно събиране. Разделно събраните отпадъци от опаковки от три контейнерната система на общините се събират и транспортират от „Феникс“ ЕООД, гр. Дупница, с която „Екопак България“ АД има договор за предварително третиране на разделно събраните отпадъци. Отпадъците се извозват за третиране на площадка в гр. Дупница.

В общините Белица и Якоруда също са предприети първоначални действия за разделно събиране и рециклиране на отпадъците от опаковки от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали, чрез сключване на договор с организацията за оползотворяване на отпадъци от опаковки. По-конкретно, общините са в процедура по сключване на договори за организиране на разделното събиране на отпадъците от опаковки, генерирани на териториите им.

Съгласно чл. 33, ал. 2 от ЗУО, отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метали, образувани от търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради, се събират разделно. Ползвателите на търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради в населените места са длъжни да събират разделно отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метали и да ги предават на лица, притежаващи разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ по чл. 35 и/или с организация по оползотворяване. Изключение от изискването се допуска в населени места, където няма изградена система за разделно събиране на същите отпадъци от домакинствата. Изпълнение на изискването може да се осъществи по няколко начина:

1. Разполагане на контейнер на частна територия и осигуряване на обслужването му от лица, притежаващи разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ по чл. 35 и/или с организация по оползотворяване.

Организацията по оползотворяване на отпадъците от опаковки, с която общината е сключила договор, разполага контейнерите, елементи на системата за разделно събиране на отпадъците, съобразно утвърден от общината план. В този смисъл, всеки допълнителен контейнер, разположен на частна територия е извън изчисления необходим брой, съгласно договора между организацията по оползотворяване на отпадъци от опаковки и общината. Следователно е необходимо да бъдат проведени разговори с организацията по оползотворяване, с която е сключен договорът на общината, дали има възможност да предостави допълнителен контейнер в частен обект и да го обслужва. Задължението на организациите по оползотворяване е да обхванат домакинствата на територията на общината, с която са сключили договор. В този смисъл договарянето на собствен контейнер, неговото обслужване и разходите за това са обект на преговори, като законът дава възможността договоряне не само с организацията по оползотворяване, но и с всяка друга фирма за събиране и/или рециклиране на отпадъци, която притежава необходимите разрешителни документи, както е записано в чл. 33, ал. 4 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО).

2. Използване на организираната общинска система за разделно събиране на отпадъци от опаковки

Извън посочените по-горе варианти за договаряне с конкретна фирма винаги съществува възможността всеки административен обект да закупи или пригоди съдове за разделно събиране на отпадъците в сградата, като след тяхното обслужване в рамките на обекта, разделно събраните отпадъци да бъдат изхвърлени в цветните контейнери за разделно събиране от общинската система. Това е така, тъй като тези отпадъци като произход, състав и в повечето случаи като количество се приравняват към битовите и не съществува пречка да бъдат изхвърлени в контейнерите, предвидени за домакинствата. Съгласно чл. 33 от ЗУО, основното задължение е да се извършва разделно събиране на територията на обекта. Сериозен акцент трябва да бъде поставен и на самото осъществяване на разделното събиране от страна на служители и посетители. Препоръчително е приоритетно да се търси удобство при разполагане съдовете и да се осъществява контрол, което да доведе до ефективност и реално разделно събиране.

В най-общ смисъл, извън изричното задължение за фактическото разделно събиране на отпадъците в рамките на обектите по чл. 33 от ЗУО, останалите елементи на управление и финансиране - в случай, че не се използва общинската система за разделно събиране на отпадъци - са елемент изцяло на двустранни договори, доколко всяка една фирма, с която се преговаря трябва да притежава необходимите разрешителни документи за дейности с отпадъци.

За увеличаване на количеството рециклирани и оползотворени отпадъци е необходимо да се предприемат мерки и за тяхното насърчаване. Насърчаването трябва да е насочено основно към гражданите, от които произтича по-големия поток на тези отпадъци.

Конкретни мерки за изпълнение на целите могат да бъдат следните дейности:

- Увеличаване броя на контейнерите за разделно събиране на отпадъците, там където има недостиг и преместване от места, където има ниска използваемост;
- Увеличаване на количествата на отпадъците, преминаващи през предварително третиране, преди тяхното депониране (след изграждане и въвеждане в експлоатация инсталация за сепариране на отпадъците);
- Търсене на съдействие от органите на реда за предотвратяване нерегламентираното изнасяне на отпадъци от контейнерите за разделно събиране на отпадъци;
- Стимулиране изграждането на леснодостъпни площадки за предаване на отпадъци от страна на гражданите;
- Насърчаване използването на продукти със съответната екомаркировка за рециклиране и/или оползотворяване.
- Увеличаване размера на санкциите, заложени в общинските наредби при смесването на отпадъци и изхвърляне на рециклируеми и оползотворими отпадъци в контейнерите за битови отпадъци;
- Стимулиране разделното събиране на отпадъците, чрез кампании насочени към различни групи – деца от детски градини, училища, пенсионерски клубове, фирми, търговски вериги, работещи в различни институции и др.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМА ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ ОТ ХАРТИЯ И КАРТОН, МЕТАЛИ, ПЛАСТМАСА И СТЪКЛО

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депонираните отпадъци.
Оперативна цел: Достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаси и стъкло.
Текущи индикатори:2018 г. - мин. 40 % от общото тегло на отпадъците от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло са подготвени за повторна употреба и рециклиране
Целеви индикатор:2020 г. - мин. 50% от общото тегло на отпадъците от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло са подготвени за повторна употреба и рециклиране.

№	Мерки/Дейност	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
						текущи	целеви	
12	Изграждане на сепарираща инсталация на територията на Регионалното депо за неопасни отпадъци Регион Разлог	По проект	Отчисления по ЗУО Общински бюджети ПУДООС	2018	Изпълнение на целите съгласно чл.31,ал.1,т.1 от ЗУО	Осигуряване на събиране и предварително третиране на битови отпадъци на територията на Регионалното депо най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци		Регионално сдружение Разлог
13	Въвеждане на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки в общините Белица и Якоруда	Не са необходими допълнител-но средства	Общински бюджет ПУДООС ОПОС Ооп	2016-2020	Увеличаване на количествата разделно събрани и рециклирани отпадъци	Брой разположени съдове за разделно събиране на отпадъци	До 2020 г. 50% от теглото на образуваните отпадъци да бъдат разделно събрани и рециклирани	Община: Белица Якоруда Общините са в процедура по сключване на договор с Ооп
14	Оптимизиране (поетапно) броя на съдовете за разделно събиране на отпадъци	Ще се осъществи от организации-те за оползотворя-ване на отпадъци от	Общински бюджет ПУДООС ОПОС Ооп	2016-2020	Увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци	Брой разположени съдове за разделно събиране на отпадъци	Повече разделно събрани и рециклирани отпадъци	Общини

№	Мерки/Дейност	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
						текущи	целеви	
		опаковки						
15	Оптимизиране на системата за разделно събиране на отпадъците, чрез разместване на съдове, добавяне на нови, увеличаване на точките и др.	Няма сума безвъзмездно	Организации по оползотво-ряване	2016-2020	Увеличена ефективност на системата	Ежегодно изготвяне на графици на разположение на системата	Създадена ефективна система	Общини
16	Поетапно включване на населените места в общината към системата за разделно събиране на отпадъците.	Няма сума безвъзмездно	Организации по оползотво-ряване	2017-2020	Увеличаване на кол. събрани и рециклирани отпадъци	Брой включени населени места	Обхващане на цялото население на Общината от системата	Общини
17	Търсене на съдействие и извършване на съвместни проверки с органите на реда за предотвратяване нерегламентираното изнасяне на отпадъци от съдовете за разделно и организирано събиране на отпадъци.	Не са необходими допълнител-но средства	Общински бюджет	2016-2020	Намаляване нерегламенти-раното събиране на отпадъци	Брой извършени проверки и съставени протоколи/актов е	Увеличени количества отпадъци предадени за рециклиране/о ползотворяване	Общини Органите на реда
18	Оказване на съдействие на физически и юридически лица към изграждане на площадки за предаване и третиране на отпадъци от хартия, картон, пластмаса и стъкло.	Не са необходими допълнител-но средства	Общински бюджет	2016-2020	Увеличаване на местата за предаване на тези отпадъци	Брой изградени площадки	Увеличаване на количеството предадени за рециклиране отпадъци	Регионално сдружение Разлог Общини
19	Насърчаване използването на продукти със съответната екомаркировка за рециклиране и/или оползотворяване	Стойността ще се установи в процеса на разработване на информацион ните кампании	Общински бюджет	2016-2020	Използване на продукти, които могат да бъдат рециклирани	Провеждане на кампании за насърчаване	Повече рециклирани отпадъци от опаковки	Регионално сдружение Разлог Общини Организации по оползотво-ряване

№	Мерки/Дейност	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
						текущи	целеви	
20	Създаване и поддържане на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон	Не са необходими допълнителни средства	Общински бюджет	2016-2020	Изпълнение на изискванията на чл.19,ал.3,т.14	Поддържана актуална информация	Актуализиран ежемесечно регистър	Регионално сдружение Разлог Общини
21	Актуализиране размера на санкциите, заложени в Общинските наредби за смесването на определени отпадъци и изхвърлянето на рециклируеми и оползотворими такива в контейнерите за смесени отпадъци.	Не са необходими допълнителни средства	Общински бюджети	2016-2020	Използване на системата по предназначение	Променена нормативна уредба	Увеличена наказателна отговорност	Общини Общински съвети
22	Организиране на кампании и конкурси с цел популяризиране и насърчаване на населението към използване на метода на разделното събиране и изхвърляне на отпадъците.	Стойността ще се установи в процеса на разработване на информационните кампании	Общински бюджет Организации по оползотворяване	2016-2020	Повишаване информирано-стта на населението	Брой реализирани информационни кампании	Ежегодно до 2020г. са проведени съответните кампании	Регионално сдружение Разлог Общини Организации по оползотворяване
23	Изготвяне на ежегодни отчети на количествата на образувани, събрани и предадени за оползотворяване отпадъци от опаковки за изпълнението на целите по чл. 31, ал. 1, т.1 от ЗУО	Не са необходими допълнителни средства	-	Ежегодно	Изпълнение на задълженията по чл.12 от Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградими отпадъци	Количествата разделно събрани и рециклирани отпадъци в тон за година	Събиране на надеждна, навременна и пълна информация	Ооп ОП “Депо Разлог“

ПОДПРОГРАМА ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА БИОРАЗГРАДИМИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ В Т.Ч. ЗА БИООТПАДЪЦИТЕ

Настоящата подпрограма е във връзка с изпълнението на **Стратегическа цел 2:** „Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им”.

1. Въведение и основни положения

Биоразградими са всички битови отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и други. **Биоотпадъци** са биоразградими битови отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост. В биоотпадъците не се включват остатъци от горскостопанска или селскостопанска дейност, естествени торове, утайки от отпадъчни води или други биоразградими отпадъци като естествен текстил, хартия или обработена дървесина.

Със Закона за управление на отпадъците и Националния стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране (2010-2020г.) са поставени конкретни количествени цели за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци.

Общата цел, която поставя Законът за управление на отпадъците е най-късно до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци (БрБО) до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци образувани през 1995г., като целите се постигат поетапно всяка година.

Целите се считат за изпълнени при условие, че биоотпадъците са събрани разделно при източника на образуване, транспортирани и предадени за оползотворяване. Биоотпадъците, получени в резултат на механичното сепариране на смесени битови отпадъци не се считат за разделно събрани. За разделно събрани се считат биоотпадъците със съдържание на примеси не повече от 10 на сто от общото количество, което е събрано разделно при източника на образуване. Важно е да се отбележи, че дейността по компостиране на място се счита за дейност по предотвратяване на образуването на отпадъците и не се отчита за изпълнение на посочените цели.

В досега действащата Наредба за разделно събиране на биоотпадъците (отм. ДВ. бр.11 от 31 Януари 2017г.) бяха поставени срокове за ежегодно представяне на информация и отчет пред МОСВ, относно изпълнението на целите. Ежегодно председателят на Регионалното сдружение предоставя на министъра на околната среда и водите доклад за изпълнението на целите по чл. 31, ал. 1 от ЗУО за предходната календарна година, на база представените отчети от кметовете на всяка от общините, участващи в Регионалното сдружение.

С Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци (Обн. ДВ, бр.11/31.01.2017г.) се опростява реда за отчитане на изпълнението на целите за рециклиране и подготовка за повторна употреба на битовите отпадъци и количеството на депонираните биоразградими отпадъци. От общините вече не се изисква предоставяне на доклади в МОСВ. Така се облекчават местните власти и регионалните сдружения, защото отпадат задълженията им за обобщаване на данни и изготвяне на доклади на общинско и регионално ниво. Изчисляването на изпълнението на целите ще се извършва от Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС).

Лицата, извършващи дейности с битови отпадъци, в т.ч. биоотпадъци, са задължени да водят отчетни книги и да предоставят годишни отчети съгласно изискванията на Наредба №1 от 04 юни 2014г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (обн. ДВ, бр.51/20.06.2014 г.). Ежегодно в срок до 30 септември изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС) обобщава и публикува информация за предходната календарна година по общини и региони за изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1 ЗУО. В 30-дневен срок от публикуването на информацията общините могат да изразят становище и да направят предложения за изменение и/или допълнение на информацията. В срок до 20 ноември въз основа на информацията, предоставена от ИАОС и становищата на общините, ако такива са представени, министърът на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице издава мотивирана заповед, с която определя общините, които са изпълнили целите по чл. 31, ал.1 ЗУО, и общините, които не са изпълнили целите по чл. 31, ал.1 ЗУО за предходната календарна година. Заповедта се публикува на интернет страницата на Министерството на околната среда и водите (МОСВ) в 3-дневен срок от издаването ѝ.

2. Анализ и описание на съществуващото състояние и бъдещи мерки

В Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградими отпадъци (в сила от 04.02.2017г.) са поставени конкретни изисквания за организирането на системи за разделно събиране на биоотпадъците. Целта е обхващане на почти всички източници на генериране на биоотпадъци, които да се събират и третират отделно от битовите отпадъци, като по този начин се избягва смесването на отпадъците.

Едно от посочените в наредбата задължения е изготвяне на актуален морфологичен анализ на смесените битови отпадъци, с цел определяне на състава и количеството биоразградими отпадъци в потока на смесените битови отпадъци. На база представените морфологични анализи на всички общини и решенията по чл. 26, ал. 1, т. 6 ЗУО в срок до 31 юли 2017г. на изпълнителния директор на ИАОС ще се изготви разпределение за изпълнение на целите между регионите, съгласно чл. 13, ал.1 от Наредбата. С цел осигуряване изпълнението на националните цели по чл. 31, ал.1 ЗУО на общините, които не са представили морфологични анализи, целите се определят от изпълнителния директор на ИАОС до представянето им. В тази връзка е необходимо да се отбележи, че морфологичен анализ на отпадъците е изготвен само за Община Белица. Възложен за изготвяне е морфологичния анализ на Община Банско.

Предвидените в настоящата подпрограма мерки за постигане на целите за намаляване на количеството БрБО, постъпващи за депониране са:

- Изготвяне на морфологичен анализ на отпадъците на общините Разлог и Якоруда, съгласно Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци (утвърдена със Заповед № РД-744/ 29.09.2012 г.);
- Организиране на разделно събиране на „зелени" биоотпадъци в т.ч. градински отпадъци от почистването на обществени площи, паркове и градини на територията на общините. Третирането им ще се осъществява на изградената площадка за аеробно компостиране на територията на Регионално депо Разлог и последващо оползотворяване на произведения компост;
- Организиране на разделно събиране на биоразградимите отпадъци от домакинства, ресторанти, хотели, заведения за обществено хранене, пазари за плодове и зеленчуци, чрез поставяне на кафяв контейнер до контейнерите за общия битов отпадък и изграждане на регионална инсталация за анаеробно третиране на БрБО;
- Насърчаване на домакинствата към домашно компостиране в малките населени места. Общините в региона нямат реализирани проекти за осигуряване на домакинствата с

домашни компостери. Такива проекти могат да бъдат финансирани по ОПОС 2014-2020 г. С оглед достигане на целите за ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци се препоръчва закупуване и инсталиране на компостери за домашно компостиране на домакинствата, които желаят да компостират биоразградимите си отпадъци. При липса на средства, такива компостери могат да бъдат изработени и от самите стопани.

Провеждане на информационни/образователни кампании сред населението. Успешното прилагане на гореспоменатите мерки е свързано и с провеждането на информационни кампании сред местното население. Такава кампания би могла да включва брошури за всяко домакинство с информация за:

- ❖ необходимостта от разделно събиране на биоразградимите отпадъци;
- ❖ подробен списък на органичните отпадъци, които не могат да се събират;
- ❖ подробен списък на отпадъците, които не трябва да се изхвърлят в контейнера за биоразградими битови отпадъци;
- ❖ начин на събиране на биоразградимите отпадъци в домовете, напр. поставяне на отпадъците в хартия, вместо в найлонови торбички и др.

Съобразно гореизброените мерки следва да се изгради ефективна система за тези отпадъци, чрез която да се намалят количествата на постъпващите за депониране биоотпадъци.

Първият етап от управлението на биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците, включва организиране на система за разделното им събиране и изваждането им от системата на смесените битови отпадъци. Системата може да се организира със специални контейнери (кафяви), с които могат да се обслужват отделни жилищни сгради, кооперации, обекти за производство и търговия с храни. Първоначалното изграждане на системата трябва да започне с търговските обекти, ресторантите, заведения за обществено хранене и пазарите, като постепенно се включва и населението. Поетапното въвеждане на системата при домакинствата има за цел поетапно изграждане на екологично съзнание в гражданите, което да ги приобщи към бъдещите промени в начина на изхвърляне и събиране на отпадъка. С изграждане на система за разделно събиране на биоотпадъци е необходимо започване на интензивни разяснителни кампании сред населението, за да има ефективност изградената система.

Втория етап от управлението на биоотпадъците, включва дейности за тяхното третиране и оползотворяване. Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградими отпадъци дава насоки относно начина на третиране, документите, които се изискват от лицата извършващи дейността, контрола и качеството на крайният продукт. Първият момент в дейността по третирането на биоотпадъците е избора на подходяща инсталация и/или съоръжение.

За изпълнение на целите трябва да има изготвени графици за събиране на отпадъците от градините, парковете, ресторантите, домакинствата и др. Предвид характера на отпадъка трябва да се има предвид , че той не може да се съхранява както смесените отпадъци и неговата честота на събиране и извозване трябва да бъде поне на 2-3 дена. При събирането трябва да се води ясна отчетност на събраните количества биоразградими отпадъци по видове и кодове, съгласно Наредба №2/23.07.2014 г. за класификация на отпадъците, трябва да се отчитат количествата на предадените от гражданите и фирмите отпадъци, както и количествата на образувания материал след неговото третиране. Всички тези дейности по отчитане са необходими за доказване на изпълнението на целите, т.е. ако не се води точна отчетност, то същите няма как да бъдат признати като изпълнение на целите по

Закона за управление на отпадъците.

В обхвата на регионалното сдружение за управление на отпадъците – Регион Разлог няма изградено съоръжение за третиране на биоотпадъците от хранителен произход. Предвид разгледаните алтернативи е подходящо да се приложи регионален подход, чрез осигуряването на една обща инсталация за анаеробно разграждане на БрБО за общините от Регион Разлог. Анаеробното разграждане е особено подходящо за преработването на влажни биологични отпадъци, включително мазнини (напр. от кухненски отпадъци).

Съгласно Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци, разделно събраните биоотпадъци се оползотворяват единствено чрез дейностите, обозначени със следните кодове по приложение №2 към §1, т.13 от допълнителните разпоредби на ЗУО:

1. **R 3** - рециклиране/възстановяване на органични вещества, които не са използвани като разтворители (включително чрез компостиране и други процеси на биологична трансформация) и/или
2. **R 10** - обработване на земната повърхност, водещо до подобрения за земеделието или околната среда.

Трябва да се има предвид, че крайният продукт – компост, съдържа различни вещества, които са по-малко или повече в зависимост от количеството и вида на използваните отпадъци. Във връзка с това е необходимо преди използването му за каквато и да е цел да се извършва лабораторен анализ на партидите компост, за установяване наличието на опасни и вредни вещества в него. При достигане на добри качества, съобразно изискванията на нормативната уредба, компоста може да се използва с търговска цел, съобразно изискванията на Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградими отпадъци и покрива качеството, съобразно наложените стандарти.

Осъществяването на подпрограмата ще има значителен принос за изпълнение и на националните цели за биоразградимите отпадъци, както и целите за намаляване на парниковите газове в съответствие с Третия национален план по изменение на климата до 2020 г., тъй като изпълнението на мерките за биоразградимите отпадъци са едновременно и мерки за намаляване и предотвратяване на емисиите на метан от депата за битови отпадъци.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМА ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА БИОРАЗГРАДИМИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ В Т.Ч. ЗА БИООТПАДЪЦИТЕ

В настоящата подпрограма не са включени мерки, които имат пряко отношение към постигане на набелязаните цели, но са включени в други подпрограми. Такива мерки са свързани с разделното събиране, оползотворяването и рециклирането на битовите отпадъци от хартия и картон, включително и опаковки от същия материал, тъй като те са едновременно и биоразградими отпадъци.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ
ПОДПРОГРАМА ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА БИОРАЗГРАДИМИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ В Т.Ч. ЗА БИООТПАДЪЦИТЕ

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им.
Оперативна цел: Достигане на целите за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци.
Текущи индикатори:

- Ежегодно до 2019г. количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци е под 50% от общото количество на същите отпадъци, образувани в общината през 1995 г.;

Целеви индикатори:

- Към 2020г. - количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци е до 35% от общото количество на същите отпадъци, образувани в общините през 1995 г.;

№	Мерки/Дейност	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
						текущи	целеви	
24	Разделно събиране на „зелени“ биоотпадъци от обществени места – паркове и градини, в т.ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране	Стойността ще се установи при организиране на разделното събиране на „зелените“ био-отпадъци	Общински бюджети ПУДООС ОПОС	2017	Изпълнение на целите, съгласно чл.31,ал.1,т.2 от ЗУО	Брой населени места обхванати от системата за разделно събиране	Количество на предадените за компостиране зелени отпадъци	Регионално сдружение Разлог Общини
25	Изготвяне на график за обслужване на съдовете за събиране на биоотпадъци	Не са необходими допълнителни средства	Общински бюджет	2017-2020	Създаване на прозрачност при управление на биоотпадъците	Изготвени графици за периода и честотата на събиране	Създадена ефективна система	Общини
26	Въвеждане на система за разделно събиране на хранителните биоотпадъци от домакинствата и обекти за производство и търговия с храни	В рамките на бюджета по т. 4	Общински бюджет ПУДООС ОПОС	2017-2019	Предотвратяване попадането на биоотпадъци в контейнерите за смесени отпадъци	Брой дом./обекти обхванати от системата за разделно събиране	Количество разделно събрани биоотпадъци (т/год.)	Общини

№	Мерки/Дейност	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
						текущи	целеви	
27	Изграждане на регионална инсталация за анаеробно третиране на БрБО.	По проект	ПУДООС ОПОС	2020	Намаляване на депонираните битови отпадъци и оползотворяването им с производство на биогаз	Изготвен и одобрен проект	Изградена инсталация за анаеробно третиране на БрБО	Регионално сдружение – Регион Разлог
28	Създаване и разширяване на системата за домашно компостиране на БрБО в населени места под 3 хил. жители	В рамките на бюджета по т.5 и т.6	Общински бюджет ПУДООС ОПОС	2018-2020	Предотвратяване образуването на биоотпадъци	Брой закупени компостери	Увеличаване броя на домакинствата прилагащи домашно компостиране	Общини
29	Повишаване на информираността на населението за ползите и изискванията за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците	В рамките на бюджета по т.22	Общински бюджети ПУДООС ОПОС	2016-2020	Повишаване информираността на населението	Брой на проведени информационни кампании	Увеличаване на количеството събрани БрБО чрез общинската система	Регионално сдружение Разлог Общини
30	Изготвяне на ежегодни отчети на количествата на образувани, събрани и предадени за оползо-творяване битови отпадъци, в т.ч. биоотпадъци на територията на съответната община за изпълнението на целите по чл. 31, ал. 1, т.2 от ЗУО	Не са необходими допълнително средства	Общински бюджети	Ежегодно	Изпълнение на задълженията по чл.12 от Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградими отпадъци	Количествата разделно събрани и рециклирани отпадъци в тон за година	Депонирани БрБО към 2020 г. – 109 кг/ж/год	Фирми по сметосъбиране и сметоизвозване в общините ОП “Депо Разлог“

ПОДПРОГРАМА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА И ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ РАЗРУШАВАНЕ НА СГРАДИ

Настоящата подпрограма е във връзка с изпълнението на **Стратегическа цел 2:** „Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им”.

1. Въведение и основни положения

Отпадъци от строителство и разрушаване са отпадъци, получени вследствие на строително-монтажни работи и премахване, включващи минерални отпадъци, пластмаси, метал, хартия, изолационни материали, дърво, азбест, други опасни отпадъци и др., съответстващи на кодовете на отпадъци от група 17 от Приложение № 1 на Наредбата за класификация на отпадъците.

Със Закона за управление на отпадъците са въведени Национални цели за третиране и оползотворяване на строителни отпадъци, както следва:

- най-късно до 1 януари 2020 г. повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни строителни отпадъци, включително при насипни дейности чрез заместване на други материали с отпадъци в количество, не по-малко от 70 на сто от общото им тегло, от което се изключват незамърсени почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние.

Целите се постигат поетапно, като в подзаконовата нормативна уредба са указани, както сроковете, така и конкретните изисквания и проценти за всеки конкретен материал.

2.Анализ и описание

Анализът на нормативната уредба показва, че общините в страната, имат следните отговорности, произтичащи от националното законодателство:

- ❑ организиране на събирането, включително разделното, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата;
- ❑ когато общината е възложител на строителни дейности или на дейности по разрушаване на сгради, включително принудително премахване на строежи, има задължение да:
  - разработва План за управление на строителните отпадъци като част от строителната документация за инвестиционния проект за издаване на разрешение за строеж;
  - изпълни реално Плана за управление на отпадъците;
  - да осигури селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове строителни отпадъци в минимални количества.
- ❑ да одобрява плановете за управление на отпадъците като неразделна част от инвестиционните проекти, когато общината е компетентен орган по ЗУТ, както и да одобрява отчетите за изпълнение на плана за управление на отпадъците, в предвидените от Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали случаи.

Както в ЗУО, така и в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали е определена йерархия при управлението и третирането на отпадъците. В случая при строителните отпадъци се прилага следният йерархичен ред:

1. предотвратяване;

2. подготовка за повторна употреба;

3. рециклиране на строителни отпадъци, които не могат да бъдат повторно употребени;

4. оползотворяване в обратни насипи;

5. оползотворяване за получаване на енергия от строителни отпадъци, които не могат да бъдат рециклирани и/или материално оползотворени;

6. обезвреждане на строителни отпадъци, които не могат да бъдат повторно употребени, оползотворени и/или рециклирани по начините, упоменати в т. 1 - 5.

С Наредбата са определени изискванията към съдържанието на плановете за управление на строителните отпадъци, редът и начините за тяхното съгласуване и проследяване изпълнението им от местните администрации, както и изискванията за селективното разделяне и материално оползотворяване на отпадъците от различните видове СМР. Изискването за разработване на план за управление на отпадъците не се прилага за:

1. премахване на сгради с разгъната застроена площ (РЗП), по-малка от 100 кв. м;
2. реконструкция и основен ремонт на строежи с РЗП, по-малка от 500 кв. м;
3. промяна предназначението на строежи с РЗП, по-малка от 500 кв. м;
4. строеж на сгради с РЗП, по-малка от 300 кв. м;
5. премахване на негодни за ползване или застрашаващи безопасността строежи, когато е наредено по спешност от компетентен орган;
6. всички текущи ремонти.

Целта на плановете за управление на строителните отпадъци е да се следи и контролира изпълнение на законодателството и постигането на заложените цели в него.

Едновременно с това общините, като институции, работещи с публични средства по различни оперативни програми са задължени при строителство да спазват изискванията за влагане на рециклирани строителни материали, както следва:

Таблица V-03: Поетапно изпълнение на целите по години

Вид строителна дейност	2014г	2015г	2016г	2017г	2018г	2019г	2020г
Строителство на сгради, финансирани с публични средства	1%	1%	1%	1.5%	1.5%	1.5%	2%
Строителство на пътища с публични средства	5.0%	5.0%	8.0%	8.0%	8.0%	10.0%	10.0%
Рехабилитация, основен ремонт и реконструкция на пътища, финансирани с публични средства	2.0%	2.0%	2.0%	2.0%	3.0%	3.0%	3.0%
Строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструктура, финансирани с публични средства	3.0%	3.0%	5.0%	5.0%	6.0%	7.0%	8.0%
Оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи	8.0%	9.0%	10.0%	11.0%	11.0%	11.0%	12.0%

Достигането на целите за третиране и оползотворяване на строителните отпадъци може да се осъществи, чрез изграждане на необходимата инфраструктура за това. Общините от Регион Разлог нямат отредени самостоятелни депа за депониране и инсталации за третиране на строителни отпадъци. Към настоящият момент в повечето случаи строителните отпадъци се изхвърлят в контейнерите за общ битов отпадък и чрез системите за сметосъбиране и сметоизвозване постъпват за депониране на депото в м. „Седръч“ в Община Разлог, заедно с останалите битови отпадъци.

Общините от региона не разполагат с информация за генерираните отпадъци от строителство и разрушаване. Не са изключение и случаите на нерегламентирано изхвърляне на този тип отпадък. За изпълнение на целите и изискванията е необходимо насочване на усилията на общините към осигуряването на инфраструктура за третирането на тези отпадъци. Прилагането на нормативната уредба на местно ниво е трудно осъществимо, поради липса на собствени финансови средства от общините. За предприемане на такава стъпка на местно ниво се разчита единствено на привличането на частна инвестиция. За това е необходимо да се търсят алтернативни варианти и решения за оползотворяване на строителните отпадъци на регионален принцип. Препоръчително е общините от региона да обсъдят възможността от изграждане и експлоатация на обща инсталация за рециклиране на строителни отпадъци, ситуирана на площадката на регионалното депо или на друг подходящ терен, който да обслужва всички общини от регион за управление на отпадъците Разлог. С изграждане на площадка и осигуряване на съоръжение за третиране и рециклиране на ОСР, част от рециклираните строителни материали да се използват отново в строителството. РСО Разлог, могже да обсъди възможностите за рециклиране на отпадъците на регионален принцип със строителния бранш, с други съседни общини от други региони и строителния бизнес, както и възможностите за повторно използване на селективно разрушени сгради. Друга възможност е сключване на договори с фирми, за извършване на дейности по третиране на строителни отпадъци, които да разполагат със собствена площадка и техника за натрошаване и сортиране на строителните материали. Предаването и приемането на отпадъци от строителство и разрушаване се извършва само въз основа на писмен договор с лица, притежаващи документ за дейности с отпадъци, съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъците.

За подобряването управлението на строителните отпадъци до предприемане на действия по осигуряване на инфраструктура за този поток отпадъци, може да се даде следната препоръка: общините в региона да организират разделно събиране на строителните отпадъци от малки ремонтни дейности от домакинствата, в резултат на което да се постигне намаляване на количествата на депонираните смесени битови отпадъци. Част на строителните отпадъци в т.ч. и на отпадъците от ремонтните дейности на домакинствата генерирани на територията на общините от Регион Разлог, да се съхраняват временно на определени и отредени за целта терени и в последствие да се извозват за обратни насипи, рекултивационни дейности на стари кариери и други подходящи начини за оползотворяване. Прилагането на подобен подход би спестил разходите на общините за извозване и депониране на строителните отпадъци на регионалното депо – както на строителни отпадъци от ремонтна дейност на домакинствата, който се извърлят в контейнерите за смесени битови отпадъци, така и от строителните дейности на съответната община, като възложител на подобен вид дейности.

На Регионално депо за неопасни отпадъци Разлог е изградена, съгласно всички нормативни изисквания, клетка за временно съхраняване на земни маси с капацитет 3583 т/год. (12т/24ч). Съгласно Комплексно Разрешително №519-Н0/2015г. на площадката на РДНО Разлог в Клетка 5 за временно съхраняване на отпадъците се разрешава извършване на операция по оползотворяване, обозначена с код R 13 (съхраняване на отпадъци до извършване на някоя от дейностите с кодове R1-R12, с изключение на временното съхраняване на отпадъците на площадката на събирането им до тяхното образуване) на следните отпадъци с код и наименование, съгласно Наредба №2/2014г. за класификация на отпадъците:

- 17 05 04 – Почва и камъни, различни от упоменатите в 17 05 03;
- 17 05 06 – Изкопани земни маси, различни от упоменатите в 17 05 05;

- 20 02 02 – Почви и камъни.

Община Разлог предвижда изграждане на площадка за безвъзмездно предаване на отпадъците от бита на териоторията на регионалното депо. На площадката, съгласно изискванията на чл. 19, ал.3, т.11 от ЗУО ще се извършва приемане и на обемисти домакински отпадъци. По този начин ще се осигури безвъзмездното предаване на едрогабаритните отпадъци от гражданите, с което ще си изпълнява още едно от поставените задължения в законодателната уредба. Управлението на едрогабаритните отпадъци е важна част от цялостния процес на планиране на дейността, свързана с управлението на отпадъците в региона. В голямата си част едрогабаритните отпадъци съдържат голям процент рециклируеми материали като метал, дърво, желязо и др. Въвеждането на организирано предаване и събиране на тези отпадъци ще доведе до нарастване на количествата отпадъци за оползотворяване и същевременно ще намалее риска от замърсяване на околната среда и изхвърлянето им на нерегламентирани за целта места.

Необходимо е да се проведе и информационна кампания сред населението за указване на начина за ползване на площадката, условията за приемане, информация за поставените забрани и ограничения за предаване на отпадъците, въвеждане на нормативни изисквания за забрана за изхвърляне извън определените места и др.

При планиране и осъществяване на мерките, отнасящи се до строителните отпадъци, е взета предвид и нормативната уредба, че за депонирането на тези отпадъци се заплащат отчисления за депониране за всеки тон депониран отпадък, аналогично на отчисленията за депониране на битови отпадъци. С изменението и допълнението на Наредба №7 за реда и начина за изчисляване и определяне на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъците от 20.01.2017г., размерът на отчисленията нараства от 40 лв./т през 2017 г. до 95 лв./т през 2020 г.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА И ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯ-ВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ РАЗРУШАВАНЕ НА СГРАДИ

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им.
Оперативната цел - Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци от домакинствата и от строителните дейности на общината.
Текущи индикатори: Ежегодно до 2020г. в строежите с възложител общините в регион Разлог се влагат рециклирани строителни материали, в количества, съгласно изискванията на Наредбата за управление на строителните отпадъци.
Целеви индикатор: През 2020г. в строежите с възложител общините в регион Разлог се влагат рециклирани строителни материали, съгласно изискванията на Наредбата за управление на строителните отпадъци за 2020 г.
Мерките, включени в настоящата подпрограмата, са свързани с осигуряване на информационна обезпеченост на общината във връзка с изпълнение на посочените по-горе ангажименти.

№	Мерки/Дейности	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
						текущи	целеви	
31	Изграждане на площадка за събиране и инсталация за предварително третиране и рециклиране на строителните отпадъци	По проект	Отчисления по ЗУО Собствени средства ПУДООС ОПОС	2017-2018	Постигане на стратегическите и оперативни цели	Изградена инфраструктура за събиране и оползотворяване на СО	Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци	Регионално сдружение Разлог Общини
32	Организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата и юридическите лица на територията на общините.	Стойността ще се установи в процес на изпълнение на дейността	Такса „битови отпадъци“ Общински бюджет ПУДООС Публично-частни партньорства ОПОС 2014-2020	2017-2018	Екологосъобразно третиране на строителните отпадъци Изпълнение на изискванията по чл. 19, ал. 3, т.5 от ЗУО	Сключване на договор с фирми за третиране на строителни отпадъци Предотвратяване депонирането на СО чрез оползотворяване	Изградена система за събиране и съоражения за третиране на строителни отпадъци и земни маси	Общини Фирми, ангажирани с третиране на строителни отпадъци
33	Водене на отчетност за количествата на предадени и	Не са необходими допълнителни	Общински бюджет	2016-2020	Водене на отчетност и контрол върху СО	Отчети за образувани и третирани СО	Създадена база данни за СО	Регионално сдружение Разлог

№	Мерки/Дейности	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
						текущи	целеви	
	оползотворени строителни отпадъци.	средства						Общини Фирми, ангажирани с третиране на строителни отпадъци
34	Водене на отчетност за количествата на вложените рециклирани материали в строителството.	Не са необходими допълнителни средства	ПУДООС ОПОС Общински бюджети	2016-2020	Изпълнение на изискванията на законодателството	Количества вложени рециклирани строителни материали	Изпълнение на целите за влагане на рециклирани СО	Регионално сдружение Разлог Общини Фирми, ангажирани с третиране на строителни отпадъци
35	Определяне на длъжностни лица за съгласуване и одобрение, както и за последващ контрол на планове за управление на строителни отпадъци	Не са необходими допълнителни средства	Общински бюджети	2017	Изпълнение на целите за СО	Брой съгласувани проекти	Контрол върху дейностите на управление на СО	Общини

ПОДПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ЗАДЪЛЖЕНИЯТА С ОГЛЕД ИЗГРАЖДАНЕ НА СИСТЕМИТЕ ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ НА МАСОВО РАЗПРОСТРАНЕНИ ОТПАДЪЦИ

Настоящата подпрограма е във връзка с изпълнението на **Стратегическа цел 2:** „Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им”.

1. Въведение и основни положения

Съгласно ЗУО **Масово разпространени отпадъци** са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление.

С националното законодателство са поставени годишни количествени цели за рециклиране и оползотворяване на шест групи масово разпространени отпадъци:

- Отпадъци от опаковки - от 2004 г.
- ИУМПС - от 2005 г.
- ИУЕЕО - от 2006 г.
- Отпадъчни масла и нефтопродукти - от 2006 г.
- Отпадъци от батерии и акумулатори - от 2006 г.
- Отпадъци от гуми - от 2011 г.

Целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, ИУМПС, ИУЕЕО и от батерии и акумулатори са на общоевропейско ниво, а в България са поставени и се изпълняват национални количествени цели и за отпадъци от гуми и за отпадъчни масла и нефтопродукти. Целите за шестте групи широко разпространени отпадъци се осъществяват и финансират на национално ниво, основно от организациите по оползотворяване и/или лица, изпълняващи задълженията си самостоятелно, чрез прилагане на схемите за „разширена отговорност на производителя”. Тяхното постигане е невъзможно без съдействието на органите на местната власт, които с помощта на организации и/или фирми, притежаващи разрешения за дейности с отпадъци организират разделното събиране на масово разпространените отпадъци, образувани от дейността на домакинствата. Кмета на общината е отговорен за събиране на отпадъците от населението, следователно и за организиране и подпомагане на дейностите по разделното събиране на масово разпространени отпадъци и предаването им за оползотворяване.

Подзаконовите документи за управлението на масово разпространените отпадъци се отнасят за всеки конкретен вид поотделно и са поставени условия и изисквания за осъществяване на дейностите по управлението им.

2. Анализ и описание на съществуващото състояние

Общините са организирали разделното събиране на някои групи МРО на територията си, чрез сътрудничество с организации по оползотворяване, притежаващи разрешително по реда на ЗУО[2].

В подпрограмата не са включени всички мерки, които имат принос към постигане на набелязаните цели на настоящата програма, но са включени в други подпрограми с мерки, тъй като имат хоризонтален характер и допринасят за постигането на няколко цели и

[2] Информацията е представена в Таблица II-02: Сключени договори за сътрудничество за организирано събиране на МРО от настоящата Регионална програма за управелние на отпадъците

подцели или са преимуществено насочени към постигането на цели на друга подпрограма. В тази връзка в настоящата подпрограма не са включени мерки за разделното събиране и оползотворяването на отпадъци от опаковки, т.к. те са разгледани и включени в Подпрограма за разделно събиране и изпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло. Въпреки това е важно да се отбележи, че изпълнението им има пряко отношение към постигането на набелязаните оперативни цели в двете подпрограми и на заложената Стратегическа цел 2.

2.1. Електрическо и електронно оборудване (ЕЕО)

Чрез **Наредбата за излязло от употреба електрическо и електронно оборудване /ИУЕЕО/** са вменени изисквания на местната администрация за оказване на съдействие на организациите по оползотворяване/Ооп/ при изпълнение на задълженията им за събиране на ИУЕЕО и/или изпълнение, чрез участие в организираните системи за разделното събиране на тези отпадъци.

На територията на общината всички лица, които извършват продажба на ЕЕО на крайните потребители са длъжни да:

- поставят на видно място в търговските обекти табели, съдържащи информация за възможностите и начина за обратно приемане в търговския обект на ИУЕЕО, образувано в бита и/или други налични места за предаване на ИУЕЕО;
- приемат безплатно ИУЕЕО в търговските обекти, които извършват продажба на ЕЕО, при покупката на ново ЕЕО от сходен вид и изпълняващо същите функции;
- приемат безплатно много малко по размер ИУЕЕО (при което нито един външен размер не надвишава 25 см) в търговските обекти или на входа на обектите, които извършват продажба на ЕЕО, с търговска площ, по-голяма или равна на 400 м^2, без да закупуват ЕЕО от подобен вид.

Един от вариантите за изпълнение на изискванията на Наредбата е съдействие на организациите по оползотворяване, чрез определяне на места и организиране на система за разделно събиране на тези отпадъци. Местата могат да бъдат обособени площадки за предаване на отпадъците и/или места за разполагане на специализирани контейнери за този вид отпадък. С осигуряване на условия за временното съхраняване на събраното ИУЕЕО, както и спазването на изискванията към площадките за временно съхраняване на отпадъци, съгласно Наредбата за излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (Приета с ПМС № 256 от 13.11.2013 г., обн., ДВ, бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 1.01.2014 г., изм. ДВ, бр.30/15.04.2016г.) се цели не възпрепятстване повторното им използване, рециклиране и оползотворяване.
Всички общини в регион Разлог имат сключени договори за сътрудничество в областта на разделното събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване.

2.2. Батерии и акумулатори

Изискванията в **Наредбата за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори** (НУБА) са идентични с тези в Наредбата за ИУЕЕО. Места за събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори са всички обекти в търговската мрежа на териториите на общините, където се предлагат батерии и акумулатори. Лицата, които стопанисват такива обектите, са задължени да предвидят места за поставяне на специализирани съдове за събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори и да осигурят достъп до тях.

Общините в региона са организирали управлението на негодните за употреба батерии и

акумулатори, чрез сключване на договори за сътрудничество в областта на разделното събиране на НУБА. Единствено в Община Якоруда този поток отпадъци остава извън системата за разделно събиране на МРО на територията на общината. Необходимо е Община Якоруда да търси съдействие за организиране на тази дейност, чрез сключване на договори с организация по оползотворяване или други лица, притежаващи разрешително съгласно ЗУО.

За по- добра ефикасност на системата е необходимо:

- Постепенно увеличаване на местата на разполагане на кошчетата;
- Провеждане ежегодно на разяснителни кампании (поне 2 пъти годишно);
- Засилване на контрола относно спазването на забраната за изхвърляне на тези видове отпадъци, извън регламентираните за целта места.

2.3 Масла и нефтопродукти

В **Наредбата за отработени масла и отпадъчни нефтопродукти (**Обн. ДВ. бр.2 от 8 Януари 2013г.) задълженията на органите на местното самоуправление са:

- Определяне на местата за смяна на отработени моторни масла на територията на общината;
- Съдействие за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на излезли от употреба масла и предаването им за оползотворяване.

Тук вариантите за определяне на местата за смяна на отработени масла са идентифициране и посочване на гражданите на всички оторизирани сервизи, къде в общините се извършва тази дейност. Необходимо е да бъде изготвен списък с местата и лицата, отговорни за дейността, който да бъде публично оповестен на интернет страниците на общините. Към местата за смяна на отработени моторни масла се включват, сервизите и бензиностанциите, отговарящи на изискванията на ЗУО или подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

Съдействие за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на масла може да се окаже на организациите по оползотворяване, чрез сключване на договор. Вариантите са общината да предложи собствена площадка за събиране на тези отпадъци или да сключи договор с лице, притежаващо вече изградена площадка и което има валидни разрешителни документи за дейности с отпадъци по реда на ЗУО. Трябва да се отбележи, че с новите изисквания на ЗУО, регламентирани в чл.19, ал. 7 (нова - ДВ, бр. 105 от 2016 г.) за площадките по чл. 19, ал. 3, т. 11, които се осигуряват и експлоатират самостоятелно от общината не могат да се разполагат контейнери - собственост на лица, които изпълняват задълженията си индивидуално, или на организации по оползотворяване.

На територията на региона договори за организиране дейностите по събиране и временно съхранение на отработените масла са сключили общините Разлог и Банско.

<u>Задължения на лицата притежаващи или извършващи дейности с отработени моторни масла:</u>

Еднолични търговци и юридически лица, предлагащи за продажба моторни и трансмисионни масла, са задължени да поставят на подходящи и достъпни места в търговските си обекти списък на определените места за смяна на отработени моторни масла.

Всички лица, които извършват смяна на масла са задължени да сключват договор, с който се гарантира събирането и предаването на отработени масла или отпадъчни нефтопродукти за оползотворяване.

Лицата, които притежават отработени моторни масла и отпадъчни нефтопродукти, образувани от бита или стопанската им дейност, са длъжни да ги предават чрез приемо-предавателен протокол за оползотворяване и/или обезвреждане на определените от общината места или на лица, притежаващи съответното разрешение по чл. 35 от ЗУО или комплексно разрешително, издадено по реда на глава седма, раздел II от Закона за опазване на околната среда.

2.4. Негодни за употреба гуми

Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми \ИУГ\ (Обн. ДВ. бр.73 от 25.09.2012г., изм. ДВ. бр.30 от 15.04.2016г.), вменява отново същите изисквания както на по-горните специфични отпадъци, а именно определяне на места за събиране на ИУГ на териториите на общините и съдействие за извършване на дейностите по събиране и съхраняване до предаването им за оползотворяване.

И тук вариантите са сключване на договор с организация по оползотворяване на ИУГ, за което е необходимо общината да разполага с площадка, където да съхранява посочените отпадъци и/или сключване на договор с оторизирано лице, което експлоатира действаща площадка. Друг вариант е сключване на договор с оторизиран автосервиз за смяна на гуми, който вече има сключен договор с организация по оползотворяване или лице, притежаващо разрешителен документ по ЗУО за предаване на негодните за употреба гуми.
При този отпадък, поради липса на рециклиращи предприятия, за общините най-добрия вариант е сключване на договор с организация по оползотворяване. За целта е необходимо да бъде изградена площадката за събиране на ИУГ от домакинствата, където лесно могат да се събират от гражданите и в последствие да се предават на организацията. Общините Банско, Белица и Якоруда нямат сключен договор с организация по оползотворяване на излезли от употреба гуми. Необходимо е сключване на договори, като по този начин, потока на ИУГ ще се отдели от потока на битовите отпадъци, събиран от системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване.

<u>Задължения на лицата притежаващи или извършващи дейности с негодни за употреба гуми</u>
Всички лица, които извършват продажба или смяна на автомобилни гуми са длъжни да приемат без заплащане от страна на крайните потребители излезли от употреба гуми (ИУГ), като за целта поставят на видно място в търговските обекти табла, съдържащи информация за местата, както и начина за приемане на излезлите от употреба автомобилни гуми.

Гражданите, едноличните търговци и юридическите лица са длъжни да предават излезлите от употреба гуми само на лица, притежаващи разрешителен документ по ЗУО за събиране и предаване на негодните за употреба гуми или на определена от общината площадка.

2.5. Излезли от употреба моторни превозни средства

Съгласно определените с **Наредбата за излезлите от употреба моторни превозни средства /ИУМПС/** (Обн. ДВ. бр.7 от 25.01.2013г., изм. и доп. ДВ. бр.30 от 15 Април 2016г.)**,** основните задължения на местната администрация са:

- определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на ИУМПС на територията на общината.

- организира дейностите по събирането на ИУМПС и предаването им в центрове за разкомплектоване, за което уведомява звеното „Пътна полиция“ при областната дирекция на Министерството на вътрешните работи по месторегистрация на МПС.

Конкретни мерки при управлението на тези отпадъци са:

- Изготвяне на указания и правила за събиране на излезли от употреба МПС, находящи се на територии общинска и/или държавна собственост;
- Информиране на обществеността за местата, където могат да предадат ИУМПС;
- Оказване на съдействие на организациите по оползотворяване.

Лицата, които пускат на пазара МПС, имат право да извършват дейности по събирането, транспортирането и третирането на ИУМПС при наличие на:

1. документ по чл. 35 отЗУО, или
2. сключен договор с лица притежаващи документ по чл. 35 ЗУО.

Чрез сключени договори общините Разлог и Белица разработват и осигуряват прилагането на система за разделно събиране на излезлите от употреба моторни превозни средства.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ЗАДЪЛЖЕНИЯТА С ОГЛЕД ИЗГРАЖДАНЕ НА СИСТЕМИТЕ ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ НА МАСОВО РАЗПРОСТРАНЕНИ ОТПАДЪЦИ

Стратегическа цел 2: „Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им“
Оперативна цел - Изпълнение на задълженията, относно съдействие при организиране на системите за разделното събиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци.
Текущи индикатори – Увеличаване количеството разделно събрани и оползотворени МРО.
Целеви индикатор – Създадена е ефективна система с участието на всички задължени лица по схемите за МРО.

№	Мерки/Дейности	Бюджет, лв.	Източници на Финансира-не	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
						текущи	целеви	
36	Оказване на пълно съдействие на организациите по оползотворяване на МРО, с които е сключен договор за събирането и предаването им, определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространениете отпадъци	Не са необходими допълнителни средства	Общински бюджети	2016-2020	Изпълнение изискванията на законодателството за събиране на МРО Изпълнение на изискванията на чл.19,ал.3,т.7 от ЗУО	Проведени съвместни инициативи	Увеличено количество на събираните отпадъци	Общини
37	Осведомяване на обществеността за търговските обекти, в които се извършва приемане на ИУЕЕО, НУБА, ИУМПС, ИУГ и отработени масла.	Не са необходими допълнителни средства	Общински бюджети	2016-2020	Прозрачност и информираност при управление на МРО	Актуализиране и поддържане на регистъра/спи-съка	Създаден и публикуван на сайта на общината регистър/списък на обектите	Общини
38	Организиране на съвместни кампании с организацията по оползотворяване, с които има сключен договор общината за разясняване и предоставяне на информация относно разделно събиране и оползотворяване на МРО	В рамките на бюджета по т.22	Общински бюджети Ооп	2016-2020	Повишаване информираността на населението	Брой на проведени информационни кампании	Увеличаване на количеството МРО предадени за оползотворяване	Общини Ооп
39	Контрол за функционирането на схемите за разделно събиране на МРО в съответствие с правомощията на общинската администрация.	Не са необходими допълнителни средства	Общински бюджет	2016-2020	Изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО	Извършени проверки и предприети мерки	Създадена ефективност за използване на системата	Общини

№	Мерки/Дейности	Бюджет, лв.	Източници на Финансира-не	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
						текущи	целеви	
40	Водене на ежегодна отчетност за количествата на събрани и предадени за оползотворяване МРО от ООп, с които общините имат сключен договор.	Не са необходими допълнителни средства	Общински бюджет	2016-2020	Информационна обезпеченост във връзка с постигане на целите за рециклиране и оползотворяване	Увеличаване количествата на МРО предадени за оползотворяване	Създадена база данни МРО	Ооп лица с които има сключен договор
41	Обобщаване и публикуване на информация за местата за събиране на отпадъци от МРО, както и изготвяне на годишна справка за количеството събрани такива.	Не са необходими допълнителни средства	Общински бюджет	2016-2020	Прозрачност и информираност при управление на МРО	Публикувана информация	Информираност на населението	Общини Ооп лица с които има сключен договор

ПОДПРОГРАМА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ УПРАВЛЕНИЕТО НА УТАЙКИТЕ ОТ ГРАДСКИ ПРЕЧИСТВАТЕЛНИ СТАНЦИИ ЗА ОТПАДНИ ВОДИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА РСО РАЗЛОГ

Настоящата подпрограма е във връзка с изпълнението на **Стратегическа цел 2:** „Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им".

1.Въведение и основни положения

Утайките от градските пречиствателни станции за отпадъчни води (ГПСОВ) представляват органична фракция, която се получава в резултат на пречистването на отпадъчните води след утаяването на остатъчните вещества.

Съгласно европейското законодателство, утайките от ГПСОВ представляват неопасни отпадъци, които при подходящо управление не представляват опасност за околната среда и човешкото здраве. След правилното и екологосъобразно третиране, те могат да бъдат от полза за околната среда. Съществуват редица възможности за оползотворяване и обезвреждане на утайките от ГПСОВ. Някои от тях са дългогодишни добри практики например, оползотворяването им като почвен подобрител върху земеделски земи и при рекултивация на нарушени терени. Друг по-съвременен подход за тяхното оползотворяване е използването им като гориво за производство на енергия.

Въз основа на направените анализи и изводи прилагането на националния стратегически план за управление на утайките (НСПУУ) от ГПСОВ в България за периода 2014-2020 г. трябва да осигури следните национални цели:

- Рециклиране и материално оползотворяване на следните количества образувани утайки от ГПСОВ до 2020 г.:
  - 55% до края на 2016 г.
  - 60% до края на 2018 г.
  - 65% до края на 2020 г.
- Енергийно оползотворяване на следните количества образувани утайки от ГПСОВ до 2020:
  - 10% до края на 2016 г.
  - 20% до края на 2018 г.
  - 35% до края на 2020 г.
- Нулево депониране и нецелево временно съхранение на утайки до 2020г.

2. Анализ и описание на съществуващото състояние и бъдещи мерки.

На територията на Регион Разлог, дейности по пречистване на отпадъчни води до края на 2015г. се извършват единствено от ГПСОВ „Разлог", която е в експлоатация от юни 2008г.

В ход на реализиране на проект за изграждане на ГПСОВ, рехабилитация и доизграждане на канализационната мрежа е Община Банско. Проектът предвижда строителство на нова пречиствателна станция за отпадъчни води с капацитет 29 980 еквивалент жители. Предвижданията са до средата на 2017г. пречиствателната станция да бъде изградена. Съгласно Общински план за развитие на Община Банско за периода 2014-2020г. е разработена и Проектна документация за „Изграждане на ПСОВ „Добринище", реконструкция, модернизация и разширение на ВиК системи и съоръженията към тях на гр. Добринище". Проектът предвижда строителство на нова пречиствателна станция за отпадъчни води с капацитет 8 635 еквивалент жители.

През декември 2015г. на територията на Община Белица е въведена в експлоатация

„ПСОВ с. Дагоново и с. Горно Краище“. Пречиствателната станция е оразмерена за 1980 ЕЖ. В Плана за действие за изпълнение на Общинската програма за околна среда 2015-2020г. се предвижда изграждане на ПСОВ в с. Бабяк, Община Белица. За пречиствателната станция е изготвен ПУП-ПЗ и съобразно бъдещите планове на общината е предвидено да бъде разположена в ПИ с идентификатор 02107.8.424 по КККР на село Бабяк – частна общинска собственост, извън строителните граници на населеното място. За периода 2016-2020г. е предвидено и възстановяване на ПСОВ за КК „Семково“.

Пречиствателна станция за отпадъчни води „Юруково“, Община Якоруда е въведена в експлоатация от края на 2015г. Станцията е ситуирана извън границите на населеното място на 173м от с.Юруково с капацитет 1678 ЕЖ. Във връзка с изпълнението на Специфичната цел 3.2: *Развитие на ВиК инфраструктурата в Община Якоруда*, заложена в Общинския план за развитие на общината за периода 2014-2020 г., е разработен проект за „Изграждане на пречиствателна станция за отпадни води и реконструкция и разширяване на ВиК мрежата на територията на град Якоруда“. Площадката предвидена за изграждането на ПСОВ, се намира западно от гр. Якоруда, в м. „Митилева бара” на десния бряг на р. Места. По проектни данни капацитета на ПСОВ е за 7719 ЕЖ

Към постъпващите отпадни води в ПСОВ в Регион Разлог не са включени промишлени предприятия. Станциите пречистват битови отпадъчни води, генерирани от домакинства, хотели, почивни станции и др. Към момента, няма данни за образувани утайки от „ПСОВ с. Дагоново и с. Горно Краище“, Община Белица и ПСОВ „Юруково“ Община Якоруда. Предвижданията за прогнозните максимални количества на генерираните утайки, получени от пречистването на отпадъчните води са представени в Анализ на отпадъците.

Операторът на ПСОВ на територията на региона, трябва да избере начини за оползотворяване на утайките, с цел да се създадат предпоставки за намаляване на евентуалните рискове за околната среда и поетапно постигане на целите заложени в Националния стратегически план за управление на утайките от градски пречиствателни станции за отпадъчни води на територията на РБългария за периода 2014-2020г.

Въз основа на прогнозите за увеличение на генерираните утайки и стремеж за постигане на количествените цели на европейско/национално ниво в оползотворяването на утайките, могат да се предприемат следните мерки:

- Внимателно проучване на възможностите, с цел кандидатстване за финансиране от ОПОС 2014-2020г. с оглед решаване на въпросите с генерираните утайки;

- За изпълнение на целите по оползотворяване на утайките, заложени в НСПУУ, от изключителна важност е информираността на персонала, относно най - добрите налични техники на европейско и национално ниво, свързани с управлението на утайките. В тази връзка добро решение е изготвяне на програми за обучение, с цел надграждане на знания, свързани с нови технологии и мерки по третиране и оползотворяване на утайките, и идентифициране на възможности за финансиране.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ УПРАВЛЕНИЕТО НА УТАЙКИТЕ ОТ ГПСОВ НА ТЕРИТОРИЯТА НА РСО РАЗЛОГ

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им.
Оперативната цел - Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени утайки от ПСОВ.
Целеви индикатор: - Оползотворява се цялото количество генерирани утайки от ГПСОВ.

№	Мерки/Дейности	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
						текущи	целеви	
42	Проучване на възможностите, с цел кандидатстване за финансиране от ОПОС 2014-2020г. за инвестиционен проект за развитие и разширение на инфраструктурата за оползотворяване на генерираните утайки	Не са необходими допълнителни средства	ОПОС 2014-2020г.	2017	Подготвена апликационна форма и съпътстваща документация за кандидатстване пред ОПОС 2014-2020 г. за инвестиционен проект за развитие и разширение на инфраструктурата за оползотворяване на генерираните утайки.	Етапи на подготовка и оценка на проекта	Одобрен инвестиционен проект за финансиране по ОПОС 2014-2020 г.	„ВиК“ЕООД-гр.Благоевград Общини
43	Проучване на възможностите, с цел намиране на екологосъобразно решение за оползотворяване на гене-рираната утайка	Стойността ще се установи при разработването на различни варианти и възможности за екологосъобразно оползотворяване на гене-рираните утайки	„ВиК“ЕООД-гр.Благоевград Общини	2017	Намаляване на количествата депонирани утайки.	Изготвено проучване	Оползотворяване на утайките от ПСОВ	„ВиК“ЕООД-гр.Благоевград Общини
44	Проучване на възможностите за конкретни обекти и земеделски земи, с цел оползотворяване на утайките в земеделието	Не са необходими допълнителни средства	„ВиК“ЕООД-гр.Благоевград	2016-2020	Намаляване на количествата депонирани утайки.	Изготвено проучване	Оползотворяване на утайките от ПСОВ	„ВиК“ЕООД-гр.Благоевград Общини
45	Организиране на обучения, с цел подобряване квалификацията на	Необходимите средства ще се установят при организаране на	„ВиК“ЕООД-гр.Благоевград Общини	2016-2020	Повишаване информираността на персонала по въпросите свързани с управлението	Брой на проведени обучения	Повишаване информираността на персонала	„ВиК“ЕООД-гр.Благоевград Общини

№	Мерки/Дейности	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
						текущи	целеви	
	персонала	обучения			на утайките		по въпросите свързани с управлението на утайките	
46	Изготвяне/приемане на План за управление на утайките от ПСОВ	Необходимите средства ще се установят при изготвянето на Плана за управление на утайките от ПСОВ	„ВиК“ЕООД-гр.Благоевград Общини	2017	Екологосъобразно оползотворяване и обезвреждане на генерираните утайки	Определяне на възможностите за третиране и обезвреждане на генерираните количества утайки	Екологосъобраз-но управление на утайките	„ВиК“ЕООД-гр.Благоевград Общини: Разлог Банско Якоруда

ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИ ОТПАДЪЦИ

Настоящата подпрограма е във връзка с изпълнението на **Стратегическа цел 2:** „Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им".

1.Въведение и основни положения

Депонирането на отпадъците стои на най-ниското ниво в йерархията на управление на отпадъците, въведена с европейското и с националното законодателство. Предотвратяването и намаляването на риска от депонираните отпадъци може да се постигне чрез мерки, целящи ползване на депа, отговарящи на нормативните изисквания, чрез предотвратяване на отпадъците, чрез увеличаване на количествата, рециклирани и оползотворени отпадъци, както и чрез закриване на старите депа за отпадъци и депониране на остатъчни отпадъци (във възможно най-малки количества), на депа, които отговарят на всички екологични изисквания, както и рекултивация и последващи грижи и мониторинг на закритите депа и оползотворяване на сметищния газ от тях.

В настоящата подпрограма са включени допълнителни мерки от компетенциите на РСО Разлог/общините, обособени условно в две групи:

Първата група мерки са свързани с подобряване управлението на други потоци битови отпадъци извън обхванатите битови отпадъци от предходните подпрограми, целящи подобряване на тяхното разделно събиране и отклоняването им от депониране, най-вече опасните отпадъци от бита.

Втората група мерки са свързани с намаляване на риска за околната среда от депата за битови отпадъци, включително и намаляване на емисиите на парникови газове (метан) от депата, в т.ч:

– ползване на депа, отговарящи на екологичните нормативни изисквания, които минимизират рисковете за околната среда;

– намаляване на количествата депонирани отпадъци, посредством увеличаване дела на рециклираните и оползотворени отпадъци;

– закриване и рекултивация на старите депа за отпадъци с преустановена експлоатация;

– последващи следексплоатационни грижи и мониторинг на закритите депа;

– предотвратяване на депонирането доколкото е възможно на опасни битови отпадъци чрез разделното им събиране и предаване за обезвреждане.

Част от мерките, свързани с подобряване на йерархията на управление на битовите отпадъци (рециклиране и оползотворяване на биоразградимите и рециклируемите от хартия, метал, пластмаса и стъкло и др.), както и на строителните отпадъци и утайките от ПСОВ, включени в предходните подпрограми, имат съществен принос и за предотвратяването и намаляването на депонираните отпадъци.

2.Анализ и описание на бъдещи мерки

Опасните отпадъци от бита на територията на Община Банско се събират чрез мобилни пунктове, съгласно сключен договор на общината с „БАЛБОК ИНЖЕНЕРИНГ" АД. Опасните отпадъци, обхванати със сключения договор са разгледани в Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците.

Община Белица също предвижда периодично събиране, чрез мобилни пунктове на опасните отпадъци от бита, чрез сключване на договор с организация по оползотворяване. Предприети са действия по отношение изпълнението на чл.19, ал.3, т.9 от ЗУО и от Община Разлог, която е в процедура за сключване на договор с организация за събиране на

опасни битови отпадъци от домакинствата. Опасните отпадъци от бита е един от потоците, който затруднява в най-голяма степен организираното събиране на битовите отпадъци, както и разделното събиране на отпадъците от опаковки. С осигуряване на екологосъобразен начин за управление на тези отпадъци, гражданите могат да се освободят от стари лекарства, лакове, бои, препарати и др., като по този начин тези отпадъци няма не попадат в системите за разделно събиране, затруднявайки рециклирането и ще се избегне депонирането им. Очаквания резултат е да се постигне значително намалено генериране на опасни отпадъци от домакинствата, което ще доведе до редуциране на здравните рискове за населението на региона.

Както стана ясно Община Разлог е организирала, съгласно законодателството, управлението на шестте потока масово разпространение отпадъци, в т.ч. ИУМПС, ИУЕЕО, батерии и акумулатори и отпадъчни масла, които съдържат опасни компоненти. Останалите общини в региона имат необхванати потоци МРО. За подобряване на разделното събиране и отклоняването на тези отпадъци от клетките за депониране е необходимо организиране на системи, с цел насочването им към организирани инфрастуктури за тяхното третиране.

Битовите отпадъци от териториите на четирите общини в Регионалното сдружение Разлог извозват за депониране събраните битови отпадъци от териториите си на депото за неопасни отпадъци в м. „Седръч“, Община Разлог. Депото не отговаря на нормативните изисквания и неговата експлоатация ще бъде преустановена с въвеждане на РДНО Разлог. Като част от Регионалната система за управение на отпадъците Разлог, битовите отпадъци от общините Разлог, Банско, Белица и Якоруда ще се транспортират на Регионалното депо, което отговаря на европейските и националните изисквания за екологосъобразно обезвреждане на отпадъци в м. „Кривосер“, Община Разлог. Изградени са Клетка 1 за депониране на отпадъците и Клетка 5 за временно съхраняване на земни маси. Следвайки тенденциите и политиката за управлението на отпадъците в ЕС и Република България и реализиране на предвидените проекти и съоръжения за третиране на отпадъците на регионално ниво на територията на регионалното депо, ще се постигне депониране само на тези отпадъци, които не подлежат на оползотворяване, рециклиране или повторна употреба.

На територията на Регион Разлог в експлоатация до 2009г. са общинските депа на общините Банско (гр. Банско и гр. Добринище), Белица и Якоруда. Предстои рекултивация на депото в Община Белица и на депото в гр. Добринище, Община Банско. През 2015 г. е завършена биологична рекултивация на депото за неопасни отпадъци – Якоруда, а през юни 2016г. е даден старт на проекта „Затваряне и рекултивация на старо депо за ТБО- гр. Банско“[3].

Общините на чиято територия са разположени депата с преустановена експлоатация, след тяхната рекултивация трябва да изпълняват задълженията си, свързани със следексплоатационни грижи на закритото общинско депо. Това са дейностите по поддръжка на площадката на депото след неговото закриване, осъществяване на контрол и наблюдение на параметрите на околната среда (мониторинг) и отстраняване на евентуални отрицателни последици от въздействието на депото върху околната среда и човешкото здраве за определения от компетентните органи следексплоатационен период. Съгласно Закона за управление на отпадъците и Наредба №6 от 27.08.2013 г. *за условията*

[3] Подробна информация за депата на територията на Регион Разлог е представена в Анализ на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване

и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци собственикът на депото, т.е. общината има задължение за извършване на мониторинг на депата до 30 години след тяхното им закриване. За целта в изготвените проекти за рекултивация на депата са предвидени и дейности за извършването на мониторинг през този период.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИ ОТПАДЪЦИ

Стратегическа цел 2: „Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им".
Оперативна цел: Предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци

№	Мерки/Дейности	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
						текущи	целеви	
47	Предотвратяване изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им	Съгласно одобрена план сметка	Общински бюджети	2016-2020	Изпълнение на изискванията на чл.19,ал.3,т.15 от ЗУО	Брой съставени АУАН Брой почистени незаконни сметища	Предотвратен е риска за околната среда	Общини
48	Събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им	Съгласно одобрена план сметка	Средства от такса "битови отпадъци", по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ Безвъзмезден заем ПУДООС за закупуване на техника	2016-2020	Изпълнение на изискванията на чл.19,ал.3,т.2 от ЗУО	Изготвяне на графици за сметосъбиране и сметоизвозване за населените места	Предотвратен е риска за околната среда	Общини Фирми, ангажирани със събиране и транспортиране на битовите отпадъци в общините
49	Почистване на територии от населените места предназначени за обществено ползване	Съгласно одобрена план сметка	Средства от такса "битови отпадъци", по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	2016-2020	Изпълнение на изискванията на чл.19,ал.3,т.3 от ЗУО	Изготвяне на графици за почистване	Предотвратен е риска за околната среда	Общини Фирми, ангажирани със събиране и транспортира-не на битовите отпадъци в общините
50	Изграждане и експлоатация на площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от бита, съгласно чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО в населени места над 10000	По проект	Общински бюджет Отчисления по ЗУО ПУДООС	2017	Увеличаване количеството разделно събрани и оползотворени МРО Изпълнение на изискванията на Чл.19.,ал.3,т.11 от ЗУО	Предприемане на действия за изграждане на площадка	Изградена площадка	Регионално сдружение Разлог Община Разлог

№	Мерки/Дейности	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
						текущи	целеви	
	жители - в гр.Разлог		ОПОС					
51	Организиране на разделно събиране на опасните битови отпадъци извън обхвата на наредбите по чл.13, ал. 1 от ЗУО и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане	Необходимите средства ще се установят при изготвянето на проекто-договор и подадена актуална оферта от организация оплзотворяваща и/или обезвреждаща опасни битови отпадъци	Общински бюджет Организация по оползотворя-ване	2017	Екологосъобразно събиране и третиране на опасните отпадъци	Обхванато население (брой жители)	Количество разделно събрани опасни отпадъци	Общини: Разлог Белица Якоруда
52	Закриване и рекултивация на депата за неопасни отпадъци с преустановена експлоатация	По проект	ПУДООС ОПОС Общински бюджет Отчисления по чл.64 от ЗУО	2018	Намаляване на риска за околната среда и човешкото здраве от депата с преустановена експлоатация	Одобрен проект за рекултивация. Осигурено финансиране за изпълнението на проекта	Етапи на възлагане и изпълнение на проекта за рекултивация	Общини
53	Разработване на план за контрол и мониторинг след закриване на общинските депа в общините, съгласно изискванията на *Наредба №6 от 27.08.2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за*	По проект	Общински бюджет ПУДООС ОПОС	2017	Определяне на минимални изисквания за наблюдение и контрол на параметрите на околната среда в района на закритите общински депа	Изготвен и одобрен план за контрол и мониторинг	Изпълнение на плана за мониторинг и контрол	Общини

№	Мерки/Дейности	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
						текущи	целеви	
	оползотворяване и обезвреждане на отпадъци							
54	Провеждане на следексплоатационни грижи на рекултивираните депа и изпълнение на дейностите от плана за мониторинг.	В рамките на бюджета по т.53	Общински бюджет	След завършване на проекта за рекултивация		Предотвратен е риска за околната среда	Предотвратен е риска за околната среда	Общини
55	Упражняване на системен входящ контрол и прилагане на методи за установяване на съответствието с приеманите отпадъци за депониране на РДНО Разлог	Не се изисква допълнително средства	Общински бюджети	2016-2020	Контрол на количествата депонирани отпадъци	Намаляване на количествата депонирани отпадъци		Регионално сдружение Разлог Община Разлог Оператор РДНО Разлог ОП „Депо Разлог“
56	Актуализиране или сключване на нови договори за разделно събиране на опасни отпадъци от бита, вкл. МРО съдържащи опасни компоненти	Не се изисква допълнително средства	Общински бюджет ПУДООС ОПОС	2016-2020	Предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци	Сключен договор	Намаляване количествата на депонираните отпадъци	Общини

ПОДПРОГРАМА ЗА ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ, ЗАПАЗВАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА РСО РАЗЛОГ/ОБЩИНАТА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Настоящата подпрограма е във връзка с изпълнението на **Стратегическа цел 3:** „Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда”

1.Въведение и основно положение

Информационното осигуряване на дейностите по управлението на отпадъците е с важно значение при процесите на техния контрол. Необходимо е общините от регион Разлог да разполагат с достатъчно и надеждни данни за различните видове и потоци отпадъци, с които боравят или които се образуват на тяхната територия, но се управляват от други лица.

Обобщението на информацията за генерираните отпадъци на територията на общините, влияе и върху годишното изчисляване на целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците, както и за намаляване количествата на отпадъците, депонирани на Регионалното депо.

Едновременно с информационното осигуряване е важно общината да разполага с квалифицирани кадри в администрацията, които да събират и обработват информацията, както и да изчисляват степента на постигане на годишните цели.

2.Анализ и описание на съществуващото състояние

Сдружението между общините в Регион Разлог е създадено на 05.11.2012г. с Протокол №1 от общото събрание. Органи на управление на регионалното сдружение са Общото събрание и Председателят на сдружението. Общото събрание на Регионалното сдружение се състои от кметовете на участващите в него общини, съответно общините Разлог, Банско, Белица и Якоруда, като в него участва и областния управител на Област Благоевград без право на глас. Председател на Регионалното сдружение Разлог е кмета на Община Разлог.

Административния подход, приет от Общото събрание с Решение №3/Протокол №1 от 05.11.2012г за осигуряване и подпомагане на дейността на регионалното сдружение за отпадъци Регион Разлог, е чрез възлагане на функции на служители на общините членки, като всеки от кметовете на четирите общини, участващи в сдружението е определил служители от сътветната общинска администрация.

Няма разпределение на задълженията между отделните общини в Регион Разлог за изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1 от ЗУО. Съгласно чл. 31, ал. 4 от закона, във всеки от регионите, определени с Националния план за управление на отпадъците, целите се изпълняват съвместно от всички общини в региона, в съответствие с решението по чл. 26, ал. 1, т. 6 от ЗУО.

С Решение №256/Протокол №9 от 29.09.2016г. на редовно заседание на Общински съвет – гр. Разлог е създадено общинско предприятие „Депо Разлог“. Създаването му е с цел експлоатация на Регионалното депо за неопасни отпадъци. Възложените дейности на ОП „Депо Разлог“ са разгледани в Анализ на институционалния капацитет. Дейността на общинското предприятие се контролира от Община Разлог – Водеща община на Регионалното съоръжение Разлог.

Предложените мерки в настоящата подпрограма са насочени към усъвършенстване на административната и информационната система, необходимостта от които произтича най-вече от развиващото се национално законодателство в сектора на управление на отпадъците, националните политики за непрекъснато повишаване на квалификацията и, както и от някои пропуски, идентифицирани в резултат на изготвяне на анализите на съществуващото състояние.

Надеждните данни за образуваните, събраните, предадените за оползотворяване, рециклиране и обезвреждане отпадъци са най-важната основа в изграждане на политика за правилно третиране на отпадъците. За това чрез осигуряване и поддържане на актуални данни за отпадъците, могат да се предвиждат и реализират различни концепции, програми и насоки за действие.

В следващата таблица е представен план за действие към настоящата подпрограма за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на Регионалното сдружение на общините за управление на отпадъците Разлог.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМА ЗА ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ, ЗАПАЗВАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА НА РСО РАЗЛОГ/ОБЩИНАТА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Стратегическа цел 3: „Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда”
Оперативна цел: Подобряване качеството на информацията и на административния капацитет в общината.
Текущи индикатори: Запазване и подобряване на административния капацитет на институциите отговорни за управлението на отпадъците.
Целеви индикатори: Осигуряване на достатъчно и надеждни данни за отпадъците.

№	Мерки/Дейности	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
						текущи	целеви	
Запазване и подобряване на административния капацитет на институциите отговорни за управлението на отпадъците								
57	Определяне на отговорни лица и структури за осигуряване и подпомагане на дейността на Регионалното сдружение на общините за управление на отпадъци в Регион Разлог	Не са необходими допълнително средства	Общински бюджети	2016-2020	Управление на отпадъците на регионално ниво	Определени длъжностни лица	Създаване на база данни за управление на отпадъците на регионално ниво	Кметове на общини Общо събрание на РСО Разлог
58	Определяне на отговорни лица и структури за изготвяне на програми, проекти, политики и цели по управлението на дейностите с отпадъците	Не са необходими допълнително средства	Общински бюджети	2016-2020	Управление на отпадъците в общината	Определени длъжностни лица	Създаване на база данни за управление на отпадъците на общинско ниво	Кметове на общини
59	Определяне на отговорни лица за водене на точна ежемесечна отчетност по отношение на управление на отпадъците в общината	Не са необходими допълнително средства	Общински бюджети	2016-2020	Създаване на база данни за управление на отпадъците на общинско ниво	Управление на отпадъците в Общината	Определени длъжностни лица	Кметове на общини
60	Извършване на периодични обучения на длъжностните лица, отговорни за дейността, включващи промените и прилагането на нормативната уредба в областта	В рамките на бюджета по т.45	Общински бюджети План сметка	2016-2020	Подобряване на административния капацитет	Подобряване организацията на управление	Брой извършени обучения	Кметове на общини Дирекции и отдели в общинските администрации, отговорни за управлението на отпадъците
61	Обучителни семинари на	В рамките на	Общински	2016-2020	Компетентност на	Ефективно	Проведени	Кметове на общини

№	Мерки/Дейности	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
						текущи	целеви	
	длъжностни лица, свързани с подготовка на проекти за управление на отпадъците.	бюджета по т.45	бюджети		длъжностните лица	управление на дейностите	семинари	Дирекции и отдели в общинските администрации, отговорни за управлението на отпадъците
62	Определяне на лица за поддържане на публични регистри и данни за отпадъците.	Не са необходими допълнително средства	Общински бюджети	2016-2020	Създаване на база данни за отпадъците	Прозрачност при управлението на отпадъците	Определени лица	РСО Разлог – Община Разлог Кметове на общини Дирекции и отдели в общинските администрации, отговорни за управлението на отпадъците
Осигуряване на достатъчно и надеждни данни за отпадъците								
63	Изготвяне и поддържане на регистър с видовете генерирани отпадъци и начина на тяхното третиране	Не са необходими допълнителни средства	Общински бюджети	2018	Създаване на база данни за отпадъците	Прозрачност и надеждност на данните	Изготвен регистър	РСО Разлог – Община Разлог; Общини; Дирекции и отдели в общинските администрации, отговорни за управлението на отпадъците; Фирми генериращи производствени отпадъци Пунктове за вторични суровини; РИОСВ-Благоевград
64	Извършване на всеки 5 години морфологичен анализ на отпадъците, с който да се следи за вида и състава на отпадъците	Необходими-те средства ще се установят при подадена актуална	Общински бюджети План-сметки	2020	Събрани данни за състава на	Контрол върху състава на	Изготвен морфологи чен	Общини Разлог Якоруда ОП „Депо Разлог“

№	Мерки/Дейности	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
						текущи	целеви	
		оферта						
65	Поддържане на регистър на площадките, на които могат да бъдат предавани за съхранение, оползотворяване или рециклиране различните потоци отпадъци, генерирани на територията на общината	Не са необходими допълнителни средства	Общински бюджети	2016-2020	Създадена база данни за отпадъците	Контрол върху дейността	Създаден регистър	Общини Дирекции и отдели в общинските администрации, отговорни за управлението на отпадъците
66	Водене на отчетност за образуваните, събраните и предадените за третиране отпадъци /вид на отпадъка, начин на третиране, количество и др./	Не са необходими допълнителни средства	Общински бюджети	2016-2020	съгласно чл.44 от ЗУО Водене на отчетни книги и документация за отпадъците	Прозрачност и предоставяне на достатъчна и надеждна информация	Осигуряване на надеждни данни	Фирми по сметосъбиране и извозване Община Разлог РДНО Разлог/ ОП “Депо Разлог“

ПОДПРОГРАМА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗЯСНИТЕЛНИ КАМПАНИИ И ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Настоящата подпрограма е във връзка с изпълнението на **Стратегическа цел 4:** „Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците”.

1.Въведение и основно положение

Информирането и участието на обществеността е основен компонент от всяка програма за управление на отпадъците. Отпадъците са резултат от човешката дейност и без участието на населението, основен генератор на битови отпадъци, дори и най-добре разработената програма не може да постигне своите цели. От особена важност е да се повишава разбирането сред населението и бизнеса за йерархията при управление на отпадъците, т.е. за приоритетния ред на това как да се справяме с отпадъците, както и за отговорностите на всеки, който образува или допринася за образуването на отпадъци, включително и отговорността да покрива пълните разходи за своите действия.

Всички предвидени мерки и цели в настоящата програма и разработените подпрограми към нея са неизпълними без привличане на съдействие от граждани, фирми, организации и др. Именно за това е необходимо изграждане и поддържане на ефективна политика за работа с обществеността. Взаимния обмен на информация между всички страни ще подобри организацията по управлението на отпадъците и ще подпомогне изпълнението на нормативните актове.

За целта една от стратегическите цели в настоящата Регионална програма за управление на отпадъците на Регион Разлог 2016-2020 г. е *Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците*. Настоящата Подпрограма за информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците е насочена към постигане на тази стратегическа цел.

2.Анализ и описание на съществуващото състояние и бъдещи мерки

Информирането на обществеността и бизнеса по въпросите на управлението на отпадъците са необходимост и в полза за постигане на целите, свързани с намаляване на количеството генерирани отпадъци и оползотворяването им и има ключово значение за успеха и добрите резултати на системите за управление на отпадъците, съобразно йерархията за тяхното управление. Провеждани са много разяснителни и информационни дейности, относно целите на Регионалната система за управление на отпадъците, нейните основни функции и задачи, начина на функциониране и ползите от нейното изграждане.

Общините в регион за управление на отпадъците Разлог са наложили през годините няколко кампании, които обхващат тематика за управлението на отпадъците и включват активно участие на населението. Дейностите по управлението на отпадъците трябва да станат напълно прозрачни, като същевременно с това се дадат и повече възможности на населението за участие в процесите. Кампаниите за повишаване на общественото съзнание и консултации с участниците в процеса на управление на отпадъците, допринасят за разбиране на потенциалните възможности и ползи за околната среда, произтичащи от оползотворяването и рециклирането на отпадъците.

В настоящата подпрограма са включени мерки за подобряване на информираността на обществото - основен генератор на отпадъци. Мерките са т.нар. меки мерки и имат хоризонтален характер. Така на практика подпрограмата подпомага изпълнението и на

мерките в другите подпрограми, а оттам допринася за постигане и на останалите три стратегически цели на Регионалната програмата за управление на отпадъците на Регион Разлог.

Мерките са насочени към:

- Създаване на лесни и достъпни условия за предложения и участия на обществеността в изграждане на политиката за управление на отпадъци, в изготвяне на нормативни документи, програми, стратегии, насоки и др.;
- Организиране на различни мероприятия с участието на гражданите;
- Повишаване на екологичното съзнание, чрез обучения, изготвяне на брошури, плакати;
- Изграждане на информирано поведение и на обществени нагласи, относно отпадъците и повишаване на участието на населението и бизнеса в предотвратяване на отпадъците и в разделното събиране на битовите и строителните отпадъци съобразно йерархията за управление на отпадъците.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗЯСНИТЕЛНИ КАМПАНИИ И ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Стратегическа цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.
Оперативна цел: Подобряване информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управление на отпадъците.
Текущи индикатори: Ежегодно нарастване на броя на домакинствата, административни сгради и търговски обекти, които участват в разделното събиране на отпадъците.
Целеви индикатор: през 2020 г. над 50% от домакинствата и над 70% от търговските обекти, производствени, стопански и административни сгради участват в системите за разделно събиране на отпадъците.

№	Мерки/Дейности	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
						текущи	целеви	
67	Информираност на обществеността и участието им в процеса на взимане на решения при приемане на регионални и общински нормативни актове, програми и документи в областта на отпадъците.	Не са необходими допълнително средства	Общински бюджети	2016-2020	Осигурени предпоставки за участие на обществеността в процеса на вземане на решения относно общинската политика за управление на отпадъците	Създадени правила и условия за участие на обществеността	Създадена практика за обществено участие при управлението на отпадъци те	Регионално сдружение Разлог Общини
68	Поддържане на актуална информация за дейностите по управление на отпадъците, на интернет страниците на общините	Не са необходими допълнително средства	Общински бюджети	2016-2020	Осигурен достъп на населението до информация за управление на отпадъците в общината	Брой публикувани съобщения годишно	Поддържане на актуална информация за отпадъците	Регионално сдружение Разлог – Община Разлог Общини
69	Публикуване на годишни отчети за изпълнение на настоящата Регионална програма за управление на отпадъците до 2020 г. на интернет страниците на общините	Не са необходими допълнително средства	Общински бюджети	Ежегодно	Осигурена прозрачност при изпълнение на регионалната политика за отпадъци	Проследяване на напредък по изпълнението на целите и мерките в РПУО	Информиране на населението за изпълнението на мерките	Регионално сдружение Разлог – Община Разлог Общини
70	Провеждане на информационни и разяснителни кампании за различни възрастови и социални групи по въпроси, свързани с разделното събиране и рециклиране на отпадъци	В рамките на бюджета по т.8	Общински бюджети Организации по	2016-2020	Повишаване информираността на населението и бизнеса	Брой проведени кампании	Увеличен брой на участниците в информационни кампании	Регионално сдружение Разлог - Община Разлог

№	Мерки/Дейности	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
						текущи	целеви	
			оползотворяване					Общини Ооп
71	Организиране на различни мероприятия с участие на гражданите в местни, национални и международни кампании за намаляване на отпадъците	В рамките на бюджета по т.8	Общински бюджети, партньорски организации	2016-2020	Ангажираност на населението и бизнеса в управлението на отпадъците в общината	Брой проведени кампании	Увеличаване броя на участващите в кампанията	Регионално сдружение Разлог - Община Разлог Общини Организатор на кампанията
72	Въвеждане на наградни схеми за училищата и детските градини при провеждане на инициативи за разделно събрани отпадъци.	В рамките на бюджета по т.8	Общински бюджети	2020	Повишаване на участието на младите хора в разделно събиране на отпадъците	Брой участващи детски градини и училища	Количество разделно събрани отпадъци	Общини Директори на училища и детски градини

VI. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

Регионалната програма за управление на отпадъците 2016-2020г на общините Разлог, Банско, Белица и Якоруда е разработена в координация както с национални, така и с регионални и общински програмни документи, като разбира се са отразени спецификите, приоритетите и потребностите на Регион Разлог в сферата на управление на отпадъците.

При разработване на Регионалната програма са взети предвид основните изисквания произтичащи от националните програмни документи, в т.ч.:

- Националния план за управление на отпадъците 2014–2020 г. и Националната програма за предотвратяване на отпадъците като част от него;
- Националния стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране до 2020 г.;
- Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Република България за периода 2011-2020 г.;
- Националния план за управление на утайките от ПСОВ до 2020 г.;
- Трети национален план за изменение на климата 2013-2020г.;
- Актуализиран национален план на действие за управление на устойчивите органични замърсители в РБългария 2012-2020г.

В *Националния стратегически план за поетапно намаляване количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране* са описани начините и мерките за достигане на целите, заложени в ЗУО за намаляване на депонираните биоразградими отпадъци. Тези начини и мерки са заложени и в настоящата програма на местно ниво. За достигането им е разработена подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане на целите и изискванията на НПУО за биоразградимите и биоотпадъците.

Стратегическия план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Република България поставя мерките и начините на действие за изпълнение на целите, заложени в ЗУО за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци, образувани от строителство и влагане на рециклирани материали в строителството. Подобни мерки и план за действие са разработени в регоналната програма на регионално и местно ниво. За изпълнението на мерките и целите е разработена подпрограма за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци разрушаване на сгради.

Като елемент от системата за планиране развитието на Регион Разлог за периода до 2020г., Регионалната програма за управление на отпадъците на общините Разлог, Банско, Белица и Якоруда е синхронизирани и съобразена с *Регионален план за развитие на Югозападен район за периода 2014-2020г.* /Приет с Решение №457 на Министерския съвет от 01.08.2013г. и *Общинските планове за развитие* на посочените общини в региона за периода 2014 – 2020 г., които определят рамката за развитие в новия програмен период, като интегрира икономическите, социалните, екологичните и инфраструктурните аспекти на желания устойчив и балансиран растеж на териториите на общините, като дефинират стратегически и специфични цели, приоритети и мерки.

Настоящата Регионална програма за управление на отпадъците на Регион Разлог 2016-2020г. е в подкрепа на главната стратегическа цел на Регионален план за развитие на Югозападен район за периода 2014-2020г.: „Устойчив икономически растеж, чрез конкурентоспособност, инвестиционна атрактивност, подобрена жизнена среда и укрепен човешки ресурс при съхранено природно и културно наследство“.

Целите на Регионалната програма за управление на отпадъците на Регион Разлог не противоречат на определената визия в *Областната стратегия за регионално развитие на област Благоевград 2014-2020г.* /Приета на 30 юли 2013 г. от Областния съвет за развитие/, която следва постигането на общите европейски цели и приоритети в регионалното развитие и същевременно акцентира върху изведените в приоритет потребности на целевата територия от интензивен, качествен растеж и преодоляване на съществуващи неравновесия на регионално, местно и локално ниво. Регионалната програма е съобразена с целите и мерките посочени в *Общинските планове за развитие на общините* в Регион Разлог.

VII. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА РЕГИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНИТЕ РАЗЛОГ, БАНСКО, БЕЛИЦА И ЯКОРУДА ЗА ПЕРИОДА 2015-2020г

Наблюдение на изпълнението на Регионалната програма за управление на отпадъците

За всеки стратегически документ е важно не само да бъде разработен съобразно с методологията на стратегическото планиране, но и да бъде реализиран съобразно планираното. Поради това наблюдението и оценката на изпълнението на програмни документи са ключови етапи от цялостния процес на планиране, с оглед проследяване на изпълнението на предварително поставените цели, срокове и ресурси и навременно предприемане на действия за преодоляване на възникващи проблеми при реализацията на мерките, а при необходимост – извършване на актуализация.

При изграждане на система за наблюдение, отчет и контрол е необходимо на първо място да се извърши ясно разпределение на отговорностите. Председателя на Регионалното сдружение на общините за управление на отпадъците организира наблюдението на изпълнението на Регионалната програма за управление на отпадъците. Общото събрание определя звеното в структурата на общинските администрации, което да подпомага и осигурява дейността на Регионалното сдружение. Кметовете на общините определят служители натоварени с функциите за събиране и обобщаване на информацията за изпълнение на включените в регионалната програма мерки, както и за изготвяне на годишния отчет за изпълнение на програмата за съответната община. Необходимо е ясно дефиниране на отговорностите на вътрешните звена и на външните за администрациите структури, които предоставят информация, както и обхватът на данните и периодичността.

Наблюдението на Регионалната програма за управление на отпадъците ще се осъществява чрез периодично събиране на информация, свързана с напредъка по изпълнение на включените в програмата мерки и степента на постигане на индикаторите, както и анализ на събраната информация и на възникнали проблеми при изпълнението и причините за тях. В допълнение, за всяка мярка ще се наблюдава и спазването на планирания график и степента на изразходване на ресурсите. Осигуряването на достатъчно надеждни данни в единен формат за образуване, състав, събиране, оползотворяване и обезвреждане е от съществено значение за проследяване на напредъка при постигане на целите и осъществяване на контрол по изпълнение на мерките. В този смисъл е целесъобразно РСО да изгради единна информационна система за отпадъците.

Системата за наблюдение, отчет и контрол на изпълнението на програмата, трябва да включва действия, които да осигуряват необходимата информация за междинни оценки и окончателна оценка на степента на изпълнение на целите, както и механизъм за анализ на причините за евентуални проблеми при изпълнението им и за актуализация при необходимост.

Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците

Контролът върху изпълнението на Регионалната програма следва да се осъществява от Общото събрание на Регионалното сдружение. Председателят организира изготвянето на ежегоден отчет за изпълнение на програмата, чиято цел е да се проследи напредъкът при изпълнението и да се идентифицират необходимите промени или адаптиране на програмата за текущата година, в случай на потребност.

Целесъобразно е годишният отчет на Регионалната програма за управление на отпадъците да се изготвя в следния формат:

1. Въведение
2. Общи условия за изпълнение и промени в социално-икономическите условия в РСО
3. Действия, предприети от общините членки за осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението
   - Създадени механизми за събиране, обработка и анализ на данни;
   - Преглед на проблемите, възникнали в процеса на изпълнение на програмата през съответната година, и предприети мерки за преодоляването им;
   - Резултати от извършени оценки и тематични допитвания към края на отчетната година;
4. Напредък по изпълнение на целите и мерките в РПУО
5. Заключение

   Приложения

Целта на контрола и отчитането на програмата е да се проследи ежегодно напредъка на изпълнение на поставените мерки и цели в програмата, евентуалните пречки за неизпълнението им, както и да бъдат взети навременни мерки при наличието на мерки, които не биха могли да се изпълнят поради финансови, нормативни и/или други причини.

Информация за напредъка за изпълнение на мерките от подпрограмите на настоящата Регионална програма за управление на отпадъците на Регион Разлог ще се събира от съответните отговорници, които са посочени за изпълнението на съответната мярка. Необходимо е поддържане на постоянна комуникация между отделните отговорни звена, като по този начин информацията ще бъде събирана и обобщавана, с цел определяне на напредъка на изпълнение на мерките, както и причините за неизпълнение или за изоставането в изпълнението на мерките, включително дължащи се на партньорите, както и предложения за корективни действия при необходимост.

Процедура за актуализация на програмата

Програмата за управление на отпадъците ще бъде актуализирана в случай на:

- промени в изискванията на европейското и българското законодателство, които налагат промени в заложените стратегически и оперативни цели и в планираните мерки за тяхното постигане.
- промяна на фактическите условия и/или възникване от необходимостта от прилагане на допълнителни мерки към вече приетите, при отчитане на липса на напредък за постигане на целевите индикатори.

Процедурата на актуализация ще включва изготвяне на актуализиран вариант на Регионалната програма за управление на отпадъците на Регион Разлог, провеждане на публично обсъждане, прилагане на законодателството за екологична оценка на планове и програми, внасяне на актуализираната Регионална програма за одобрение и приемане от Общото събрание на РСО и публикуване на интернет страниците на общините за информация с обществеността.

ПРИЛОЖЕНИЯ

1.	Анализ на обхвата на Регионалната система за управление на отпадъците	90
2.	Анализ на действащите нормативни и програмни документи в контекста на правата и задълженията на общините по управление на отпадъците	99
3.	Анализ на отпадъците	139
4.	Анализ на инфраструктура на управление на отпадъците	184
5.	Анализ на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване	205
6.	Анализ на организацията за управление на отпадъците в регионалните съоръжения; финансиране и определяне на цени за услугите по управление на отпадъците	212
7.	Анализ на институционалния капацитет	232
8.	Анализ на информирането на обществеността по въпросите на Регионалната система за управление на отпадъците	243